

Levél a golyóhoz

A levelet annak a golyónak adjuk fel — reméljük, megkapja — amelyet Fortu tanár revolvere röpitett ki két nappal ezelőtt Bucurestiben. Fortu tanárt nem kötelessége ismerni a magyar újságolvasónak. Polgári blokkot elnököl, nagyon szép, nagyon tiszta gondolatokat prédikál, sajnos, kicsit ócska árut árul, rendszerint purifikációról és közéleti tisztaságról szokott beszélni. Erre az árura mostanában kevés a vevő. Fortu polgáriblokkja és vele együtt a név most hirtelen jelentős lett, abból az alkalmából, hogy a tanár néhány újságíróknak elmondta: összetűzése támadt a rendőrség embereivel, a vita hevében több lövést adott le a detektivekre, az egyik detektiv — az újságtudósítások szerint — meghalt a kórházban. Nem egyszerű lövöldözés lehetett, mert egy eltévedt golyó viszont Fortu sógorát sebesítette meg könnyebben.

A bucuresti-i rendőrség cáfolt, hivatalosan jelentette, hogy a lövöldözésről nem tud, a tanár hetilapját, a „Drumul Nou”-t néhány fiatal ember megkísérelte az uccán árusítani, a rendőrség azonban megakadályozta a kolportázást.

Fortu visszanyilatkozott a rendőrségnek, fenntartja, hogy őt megtámadták, ő revolvert használt, ő több egyént megsebesített. Tanukat nevez meg. A lapok naponta bulletint adnak ki a megsebesített és haldokló detektivről, Fortu sógora sebeit mutogatva járja a bucuresti-i redakciókat és erre cáfol a belügyminisztérium. Rövid kommuniké ad ki, amelyben megállapítja, hogy az egész ügy misztifikáció, nincs sebesült detektiv, nincs sebesült sógor, általában véve nincs seb és nincs golyó.

Mi ehhez a golyóhoz, amely nincs, intézzük ezt a pár sort. Adva van két sebesült, kedves golyó, csak ön nincs adva. A probléma már nem is etikai, nem is politikai, hanem egyszerűen fizikai. A kérdés úgy hangzik, hogy honnét jött az a golyó, amely két embert megsebesít és a minisztériumi kommuniké nem tud róla? Nyilván itt egy olyan csodával állunk szemben, mint a konnersreuthi, Teréz, a konnersreuthi szüz, a több sebtől vérzik, csodájára járnak minden honnét, ahol hívők élnek, szeméit a fájdalom könnye homályosítja el és végzetes sebei naponta többször véreznek. Csak azt nem lehet tudni, hogy mitől, akárcsak a bucuresti-i detektiv és a bucuresti-i sógor: — egy élelmes impresszárió körútra vihette őket és plakátokon hirdethetné, hogy itt vannak az önmaguktól, saját hatáskörükben, mondjuk, házikézelésben megsebesült áldozatok, csak a golyó nincs meg.

A golyót kilőtték, Fortu bevallja, a miniszter tagadja. Már most vagy csoda történt, vagy a golyó benne volt a két emberben, előzően pedig Fortu revolvercsövében. Volna egy harmadik variáció is, roppant tetszetős a minisztérium számára, még tetszetősebb a bigott politikai hívők számára és ez az, hogy a kilőtt golyó időközben elhatározta, hogy előzetes tanulmányutra indul a sztratoszférába, Piccard-féle konkurenciára.

Mielőtt még a golyó kérdésünkre, hogy honnét jött és hová ment, választ küldene a sztratoszférából, annyit már is meglehet állapítani, hogy Fortu népszerűsége nagy arányban növekedett. A népszerűségnek nagy titka, hogy olyanokat kap fel, akik ellen a hatalom gárdája vonul ki, a tömegek számára mindig nagyobb varázsa van az üldözött és védekező ember golyójának, mint amilyen hatással van általában egy kormánykommuniké, amely cáfol. Különös eset: a tettes bevallja és az áldozat tagadja.

Messze vagyunk Bucurestől, s így a kórházban haldokló detektiv és a belügyminisztériumi kommuniké között számunkra csak egy megbízható információ van. Ez: — a golyó. Hol van ez a golyó? Honnét jött ez a golyó? Golyó hazudj, csak rajt ne kapjanak! (F. L.)

Izzó hangulat Japánban a szovjetkormány ellen

Hamisítványoknak bélyegzi a japán kormány a szovjet által nyilvánosságra hozott „titkos japán okmányokat” -- Letörték a genfi német követeléseket a francia és angol külügyminiszterek

Elfogadták a kisebbségek védelmének érdekében hozott népszövetségi indítványokat

Míg Genfben túlfűtött hangulatban a kevés reményvel kecsegtető leszerelési konferenciára készül az európai diplomácia, a Távolkeleten újabb viharfelhők gyűlnek. A felkelő nap országai, amely egy évvel ezelőtt kilépett a Népszövetségből és ezzel hivatalosan is hátat fordított a Népszövetség által legalább elméletben követett békepolitikának, erélyes hangú tiltakozó jegyzéket intézett Szovjetországhoz, amelyből arra lehet következtetni, hogy a sárga diplomácia nem riad vissza a végső lépéstől sem és akár fegyveres úton is leszámol az érdekeit veszélyeztető orosz mammut-birodalommal.

Az orosz-japán konfliktus végső kiéleződését az idézte elő, hogy az orosz kormány titkos iratokat tett közzé, hogy a japán kormány minden előkészületet megtett a kelet-kínai vasúttársaság orosz vonalainak birtokbavételére. A titkos iratok valódiságát japán részről a legerélyesebben cáfolják és Japán most erélyes demarsha készül Moszkvában, melynek minden valószínűség szerint a diplomáciai viszony megszakítása lesz a következménye.

Beavatott körök értesülése szerint a jegyzék felszólítja a szovjetkormányt, hogy vonja vissza haladéktalanul a legteljesebb nyilvánosság előtt a Japán ellen emelt súlyos vádakát és ismerje be ünnepélyesen, hogy az állítólagos titkos japán iratok közönséges hamisítványok. Mindezeket felül a szovjetkor-

mánynak bocsánatot is kell kérnie a japán kormány megsértéséért. A japán ultimátum végül közli a szovjetkormányval, hogy amennyiben ezeket a követeléseket záros határidőn belül nem teljesíti, visszahívják a moszkvai japán követet és ugyanakkor kikézesítik a tokiói szovjetkövet utlevelét.

A hangulatra jellemző, hogy a diplomáciai viszony megszakítását főleg a japán tábornoki kar követeli. A japán hadügyminisztérium egyik magasrangú tisztje nyíltan beismerte az újságírók előtt, hogy a kormány szabadkezelt akar nyerni Szovjetországgal szemben, hogy a legerélyesebb eszközökkel válaszolhasson a megismétlődő orosz provokációkra. A magasrangú tiszt szerint,

a japán hadügyminisztérium számol a háborus komplikációkkal is

Még nyolcévi próbaidőt kényszerítenek Németországra

Genfi jelentéseink arról számolnak be, hogy a leszerelési konferencia megnyitása előtt, a német delegáció körében feltűnő lehangoltság uralkodik. A birodalmi kiküldötteknek a depresszióra-meg is van minden okuk, mert Nadolny német nagykövet és Paul Boncour francia külügyminiszter legutóbbi találkozása

Németország javára semmi engedményt nem hozott. Nadolny érvelései mintha süket fülekre találtak volna Paul Boncournál, aki nyíltan kijelentette, hogy álláspontja mellett már csak azért is szilárdan kitart, mert a francia népen kívül, a brit birodalom véleményét is maga mögött érzí a leszerelés kérdésében Németország ellen. Paul Boncour illetékes helyen elhangzott véleménye szerint, a négy éves első és az ugyanilyen időtartamra rugó második próbaidőt Németország számára elengedni nem lehet.

Londoni jelentés szerint, lord Simon külügyminiszter, mielőtt Genfbe elutazott volna, Tirrell angol nagykövettel közölte az angol kormány hétfői minisztertanácsának a leszerelés kérdésében hozott új álláspontját, amely négy főbb pontra oszlik. Ezek pedig a következők:

1. Feltétlen hozzájárulás Baldwin legutóbbi, birminghami fejtegetéséhez, a locarnoi szerződéshez, illetve ebből Angliára háruló kötelességek további elismeréséhez.
2. Próbaidők, hatáson ellenőrzéssel.
3. A német fegyverkezési egyenjogúság visszautasítása, bármilyen módon is.
4. A Macdonald-féle terv hozzáillesztése az angol-francia és amerikai javaslatokhoz.

A népszövetségi közgyűlés egyébként ugyancsak Genfben ma délelőtt tartotta jelen ülészakának záróülését, amelyen határozott az albizottságok által előterjesztett javaslatok tárgyában. Ezek között

elfogadta a kisebbségek védelmére vonatkozó indítványt,

kivéve a tervezet nagyfonságú második pontját, amely azt célozta, hogy a németországi zsidók részére az egyenjogúság biztosítékot kapjon. Ennek az indítványnak, de általában a kisebbségvédelmi előterjesztéseknek egyhangulag kell a bizottságokon keresztül menniük.

Érthető módon, Keller német delegátus ellenezte a kritikus második pontot

Emiatt meg kellett történnie annak a különös esetnek, hogy éppen a legfontosabb kérdésben, az érdekelt állam kiküldöttjének tiltakozó szavazata miatt, — a szükséges egyhangúság hiánya folytán — nem hozhatta meg a Népszövetség azt a határozatot, amit az egész művelt világ várt. Egy szavazat elegendő volt a Népszövetség egész akaratával szemben!

Mint Moszkvából jelentik, a szovjetkormány a japán háborus uszítások miatt, hivatalosan közölte, hogy a keletkínai vasútvonal tárgyában létrejött japán-mandzsu titkos egyezmény nyilvánosságra hozott adatainak hitelességét nem cáfolja meg. Japán célja az, hogy a szovjettől a cáfolatot kicsalja, mert diplomáciai balsikernek tartják, hogy a titkos egyezményt napvilágra hozták. Ebből ugyanis az derül ki, hogy a japán- és mandzsu-kormányok diplomáciai játékkal háboruba akarják beugratni Oroszországot.

Váratlanul elhunyt gróf Wenckheim Dénes

Akit a fia végzetes szenvedélyei vittek a sirba — A 38 ezer holdas aradmegyei birtokért mostanig nem kapott kártalanítást a Wenckheim-család

Az Aradi Közlöny szerdai számában jelentette, hogy gróf Wenckheim Dénes volt aradmegyei nagybirtokos dobozi 5500 holdas birtokát eladja, mert fiáért, a költséges természetű gróf Wenckheim Lajosért — vállalt többmillió pengős kezességi összeget másképp nem tudja kifizetni és a bankadósságok miatt anyagilag teljesen összeroppan. Az anyagi tönkremenés következtében a 73 éves arisztokrata energiája teljesen felörlődött, szervezete legyengült és mint Budapestről jelentik, **ma váratlanul meghalt.**

Gróf Wenckheim Dénes ismert szereplője volt a világháború előtti aradmegyei mágnás és arisztokrata társaságoknak. Menyháza-fürdő és a borossebesi, valamint székudvari 38 ezer holdas uradalom részvénytársaságának vezérigazgatója volt, aki az egykori Osztrák-Magyar Monarchia legelőkelőbb családjának tagjait számos alkalommal vendégül látta aradmegyei vadászterületein. A puritán életű, nagyszorgalmú arisztokrata maga vezette gazdaságait és azok üzleti ügyeinek lebonyolításával is állandóan intenzíven foglalkozott, amiről egy hónappal ezelőtt — amikor budai palotájára az árverést kitérték — az Aradi Közlöny részletesen megemlékezett.

Gróf Wenckheim Dénes valóságos belső titkos tanácsos, felsőházi tag, már hosszabb idő óta betegeskedett. Vasárnap jobboldali szélütés érte, ma hajnalban pedig egy újabb szélütés végzett vele. 1861-ben született Bécsben. Felesége Wenckheim Friderika grófnő csillagkeresztes és palotahölgy, gróf Wenckheim Frigyes leánya. Előkelő pozíciót foglalt el az Urlovasok Szövetkezetében, amelynek elnöke volt és a Magyar Lovaregyletben, valamint az Osztrák Jockey Clubban. Kiváló gazda és egyike volt az ország legjelesebb telivértényésztőinek s dobozi ménésének híre messze terjedt. Versenyistállójával több évtizeden át igen nagy sikereket ért el a magyar és osztrák pályákon s a derbyben, Király-díjban, St. Legerben és egyéb nagy díjakban többszörös győzelmeket arat.

Az októberi forradalom érdekes epilógusa Budapesten

Elmarasztalták a magyarországi újságrók doyenjét, mert azt állította, hogy az illetékesek megakadályozhatták volna az eseményeket

Budapestről jelentik: A budapesti büntetőbiróság ma foglalkozott ismét azzal a sajtóperrel, amelyet Pázmány Dénes, a magyar újságrás doyenje ellen Lukásich Lajos nyug. altábornagy tétetett folyamatban a „Mai Nap” egyik cikke miatt. Ebben a sajtóorgánumban, amelynek egyébként a 83 éves Pázmány az egyik főmunkatársa, azt írta Lukásich Lajos remniscenciákat tartalmazó könyvéről, hogy „az altábornagy a forradalmi időkben, mint Budapest városparancsnoka kellő eréllyel megakadályozhatta volna a forradalom kitörését.”

A tárgyalás során több előkelő személyiséget hallgattak ki, ma Szepessy Aladár nyug. altábornagy, Friedrich István volt miniszterelnök, Hadik János volt miniszter, Bartha Abel volt hadügyminiszter tettek tanuvallomást, majd a perbeszéd után a bíróság ezúttal ítélkezett a hosszadalmas sajtóvétségben. A bíróság ítéletében bűnösnek mondotta ki Pázmányt és 5000 pengő pénzbüntetésre ítélte, a büntetés végrehajtását azonban három esztendőre felfüggesztette. Az indokolás érdekes megállapítása szerint a felperes maga is elismeri könyvében, hogy a forradalom oka az volt, hogy a hatóságok nem tudták a törvényes rendet fenntartani. Kétségtelen, hogy Lukásich maga is látta a katonai és polgári hatóságok gyengeségét, de mégsem szánta el magát az erélyes cselekedetre, hanem megelégedt információk beszerzésével és mindössze adminisztratív intézkedéseket tett.

Feleségén kívül Denise (férj. gróf Wenckheim Józsefné), Cecilia és Friderika leányai és Lajos fia gyászolják. Temetéséről intézkedés még nem történt.

A Wenckheim-család aradmegyei birtokát Menyháza-fürdővel együtt, az agrártörvény alapján kisajátították, mint „távollevőket” és az annak visszaszerzésére irányuló per nem járt sikerrel és most mint optások várják a

birtok értékének megfelelő összeg kintalását. Akik az optások ügyeit közelről ismerik, azok úgy tudják, hogy *hosszu ideig nem jutnak hozzá az egyezségi szerződésben megállapított hatalmas kártalanításhoz*, mert a Népszövetség által kreált A) *kasszába nagyon nehezen folynak be az e célra szükséges fedezeti részletek.* Gróf Wenckheim Dénes váratlan halála az aradi és aradmegyei ismerősei körében általános részvételt keltett. Nagyon sokan kegyelettel emlékeznek a grófra, aki Aradmegyében többszáz dolgos, szorgalmas családnak állandóan munkát adott. A Wenckheim uradalom állástalanná vált alkalmazottai egy évvel ezelőtt végkielégítést kaptak és azzal igyekeztek maguknak új egzisztenciát teremteni

Ujabb tárgyalások indulnak a kormány és a hitelezők között

Nagyfontosságú értekezlet a miniszterelnök lakásán. — Intézkedések a belföldi hitelélet fellendítésére. — Csupán a francia hitelezők aggályoskodnak

Bucurestiből jelentik: Vaida miniszterelnök lakásán ma délelőtt fontos értekezletet tartottak, amelyen Mironescu helyettes miniszterelnök és Madgearu pénzügyminiszter vettek részt. A merbeszélések anyagát a hitelélet fellendítése és a külföldi hitelezőkkel való megegyezés képezték. A miniszterközi értekezlet eredménye alapján,

a kormány újabb utasításokat küldött a Párisban tartózkodó román bizottságnak.

Az újabb utasítások alapján, a legkomolyabb kilátások vannak arra nézve, hogy a kormány kiküldöttel a külföldi bankszövetség és a hitelezők megbízottai között, a legrövidebb időn belül,

ismét megkezdhetik a tanácskozásokat a szelvények felfüggesztése és a kormány

által kért csökkentések ügyében.

Ezekkel a tárgyalásokkal párhuzamosan, a kormány előkészíti a belföldi hitelélet fellendítésére irányuló intézkedéseit is. A külföldi hitelezők kérdésével kapcsolatban az Epoca azt az értesülést kapta, hogy

Titulescu külügyminiszter Paul Boncour francia külügyminisztert kérte fel közvetítésre a román kormány és a hitelezők között.

Viszont az Adeverul értesülése szerint, a francia kormány azon nézetének adott kifejezést, hogy a pénzügyi szakértők jöjjenek az országba. Az Adeverul legújabb értesülése szerint, az amerikai és angol bankárcsoportok, amelyek Románia amerikai, illetőleg angliai hitelezőinek érdekeit képviselik,

megkezdtek a rendelkezésükre bocsájtott 20 százalékos szelvényrészlet kifizetését

és további intézkedéseket kértek Bucurestiből. Így tehát csupán a francia érdeklőség helyezkedett más álláspontra. Valószínű, hogy a ma délelőtti tanácskozások eredménye alapján küldött újabb utasítások alkalmasak lesznek arra, hogy egységes megállapodás jöjjön létre az összes külföldi hitelezőkkel.

Akik ma, csütörtökön jelentkeznek, pótdíj nélkül utazhatnak a sportvonaton

Már csak korlátozott számú hely áll a társasutazásban résztvevők rendelkezésére

Az október 20-án induló filléres sportvonat egy fokozódó érdeklődést kelt nemcsak Aradon és a megyében, hanem Hunyadmegyében és a Zsilvölgyében is. Az Aradi Közlöny kiadóhivatalában tömegesen jelentkeztek már résztvevők a sportvonatra, úgy hogy **jelenleg csak korlátozott számú hely áll a társasutazásban résztvevő hivatott rendelkezésére.** A rendezőség kivételes kedvezményként hosszabította meg a jelentkezések határidejét és mindazok, akik ma, csütörtökön jelentkeznek a társasutazásban való részvételre, a 100 lejes pótdíj kifizetése nélkül utazhatnak a sportvonaton Budapestre vagy Bécsbe. A további késlekedés már költséggel jár, mert a kollektív utlevéllel utazók létszáma betelik és az utólagosan jelentkezők a rendezőségnek költségtöbbletet jelentenek.

A társasutazásban való részvételre kollektív utlevéllel október 17-én este 6 óráig lehet jelentkezni, míg egyéni utlevéllel 18-án estig. Ez a végső határidő a jelentkezésre. Természetesen mindazok, akik 12-ike után jelentkeznek, százalékos pótdíjat fizetnek. A filléres sportvonat — mint ismeretes — Aradról október 20-án délelőtt 11 órakor indul, míg Budapestről 26-án délután 2 órakor tér vissza.

Azok, akik nem akarnak hat napot Budapesten tölteni, már október 23-án visszatérhetnek, azonban már a jelentkezésnél be kell mondani, hogy csak három napot akarnak Budapesten tölteni s ezzel egyidejűleg lefizetik a III. osztályon 170, II. osztályon 230 lejts kitévő pótdíjat, miután a menetrendszerinti gyorsvonatot kell igénybe venniük és ez költségtöbbletet jelent.

A Budapestre utazóknak nem mindennapi élvezetet jelent a NAC—Ripensia-kombinált mérkőzése az Ujpest—Hungária-kombinálttal és az olasz—magyar válogatott futballmeccs. Az olasz—magyar mérkőzésre a külföldi államokból tömegesen érkeznek Budapestre a különböző nemzetek sportrajongói, így olyan hatalmas érdeklődés nyilvánul meg a mérkőzés iránt, hogy a rendezőség birtokában már alig néhány jegy van. Mindazok tehát, akik ezen a sporteseményt jelentő mérkőzésen részt akarnak venni, jelentkezzenek mielőbb, hogy részükre számozott belépőjegyet biztosíthassunk. A társasutazás részvételi díja III. osztályon 1025 lej kollektív utlevéllel, míg saját utlevéllel 775 lej. Bécsbe a menetdíj oda és vissza vizumokkal együtt 2195 lej.

Titulescu nagyjelentőségű nyilatkozatot tett Varsóban a román-szovjet együttműködésről

Négy napot tölt Ankarában a külügy-miniszter

Bucurestiből jelentik: Titulescu elutazott Varsóból és elutazása előtt nyilatkozott a sajtónak. Mint nagyjelentőségű kijelentést hangoztatta, hogy Románia hiva a szovjettel való szívélyes együttműködésnek és meggyőződése az, hogy a szovjet részéről is hasonló a fellegás. Ezek után a diplomáciai körök jogos feltevése az, hogy a két ország között a diplomáciai összeköttetés a komoly mérlegelés tárgyává lett.

A külügyminiszter és kísérete ma reggel Bécsen és Budapesten keresztül Belgrádba utazott. Belgrádból a külügyminiszter Szófiába folytatta útját, ahova holnap érkezik meg. Szófiában egy napot tanácskozik, majd Ankarába utazik. Bucuresti-i jelentés szerint

Titulescu teljes négy napot tölt a török fővárosban, tehát október 14-től 18-ig és 18-án este utazik el onnan. Utja a görög fővárosba, Athénba vezet.

ahol szintén diplomáciai tárgyalásokat folytat, majd Athénból Belgrád érintésével tér vissza Bucurestibe. Bucurestiben azonban csak rövid ideig marad a külügyminiszter. Ez alkalommal kihallgatáson jelenik meg az uralkodó előtt és részletesen beszámol külföldi körútjának eredményeiről. Bucurestiből a külügyminiszter e hó vége felé ismét Genfba utazik.

Zár alá helyezett erdő letarolása miatt feljelentették Juhosnét és dr. Varjassy Lajost

Ujabb szenzációk az egykor hatalmas Juhos-vagyon körül. — Feljelentés falopásért és sikkasztásért. — A brassói ügyészség folytatja a vizsgálatot

Temesvárról jelentik: Három évvel ezelőtt történt, hogy a „Banca de Scont a Romaniei” bucuresti-i pénzüzet, amely a Juhos-féle csódtömegben erősen érdekelve volt, feljelentette lopásért és sikkasztásért Juhos Juliát, Ivascu Erzsébetet, Gedeon Imrét és Varjassy Lajos dr.-t, az egykori hatalmas Juhos-vagyon kezelőit.

A feljelentésnek érdekes előzményei voltak. A Juhos-vagyon ugyanis 1927. augusztus óta zár alatt állott. A zárgondnokok sűrű egymásutánban váltakoztak. A feljelentők szerint ennek oka abban rejlett, hogy Juhosné és közvetlen környezete minden eszközzel megakadályozta a zárgondnokokat abban, hogy kötelességüket teljesítsék. Végre egy alkalommal sikerült az akkori zárgondnokok egyikének az erdőbe hatolnia és ott legnagyobb meglepetéssel állapította meg, hogy Varjassyék mintegy 34 holdat egyszerűen letaroltak, a fát pedig a környékbeli lakosságnak adták el. 17 holdat pedig Treyer János vett meg. 1930-ban történt, hogy Juhosné és Varjassy Lajos megjelentek Bucurestiben a Banca de Scont a Romaniei vezérigazgatója, Savulescu Constantin előtt és előadták neki, hogy még mintegy háromszáz hold sértetlen erdő felett rendelkeznek, erre kitermelési engedélyt szeretnének

A mentősorsjáték főnyereménye

semmi szín alatt nem maradhat a társulatnak, mert ha a főnyereményt valamelyik, netalán a társulat kezel között visszamaradt sorsjegy nyerné is meg, azonnal egy másik szám lesz húzva, úgy, hogy a főnyereményt feltétlenül az eladott sorsjegyek valamelyike fogja megnyerni.

Mindenki siessen sorsjegyet vásárolni, mert november 28-án van a sorsjegyek utolsó eladási napja.

kérni, a kitermelésből befolyó összeget pedig teljes egészében a hitelezőknek fogják átadni. Savulescu vezérigazgató, aki mint nagyhitelező, pénzéhez szeretett volna jutni, készséggel megengedte az erdő kitermelését, sőt kezükre

Ujabb óriási panamára jöttek rá Bucurestiben

Az állami bélyeggyárakban százmilliókkal károsították meg az államot. Lepecsételik az ország valamennyi bélyeglerakatának raktárhelyiségeit

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszteriumhoz nemrégiben feljelentés érkezett arról, hogy az állami bélyeggyárakban nagyarányu visszaélések folynak és különösen a régi bélyegek és váltóúrlapok felhasználásával követnek el visszaéléseket, amelyek a feljelentés szerint

százmilliókkal károsították meg az államkincstárt.

A pénzügyminiszterium mindenekelőtt egy bizottságot szervezett az ügy kivizsgálására.

A bizottság néhány napos munkával megállapította, hogy a feljelentésnek komoly alapja van. Több házkutatást is tartottak a bucuresti-i bélyeglerakatok helyiségeiben és a házkutatások eredménye erősen alátámasztja a feljelen-

is járt az ügyben. Juhosék az engedélyt meg is kapták és az engedély birtokában annak nagyrészt, 200 holdat Farkas Ödön és Hirsch temesvári fatermelőknek adták át kitermelésre.

Glausius Jenő, az akkori zárgondnok, aki egy ízben kiment az erdőbe, hogy meggyőződjék arról, hogyan áll a kitermelés ügye, legnagyobb rémületére az erdő helyén csak letarolt, gödrös területre talált. Glausius azonnal értesítette a hitelezőket a leletről. Az ügyben elsősorban érdekelt Banca de Scont a Romaniei falopás címén megtette a feljelentést Juhosék ellen.

Az állami bélyeggyárakban százmilliókkal károsították meg az államot. Lepecsételik az ország valamennyi bélyeglerakatának raktárhelyiségeit

tés adatait. Az összes bélyegkereskedők raktárhelyiségeit lepecsételték és az egész raktárkészletet mindenütt zár alá helyezték.

Intézkedés történt, hogy az országban levő összes kincstári bélyeglerakat és 91 elosztó-állomás raktárhelyiségeit szintén zárják és pecsételjék le.

Ezek szerint a feljelentés tartalma alaposnak látszik és oly hatalmas visszaélésről van szó, amely kiszámíthatatlanul hatalmas összeggel károsította meg az államot. Nagyon valószínűnek látszik, hogy tényleg nagyarányu visszaélések történtek, abból is, hogy

az utóbbi időben az állam bevétele bélyeg és váltóúrlapokban több mint másfél millióval esett.

Meghívó!

Estélyi ruha nem kötelező!

Bécsi hangulat!

Bécsi humor!

Bécsi táncok!

Szívesen látjuk Önt és b. családját a

CORSO-mozgóban

mától megtartandó

UDVARI BALON

Zene: JOHANN STRAUSS.

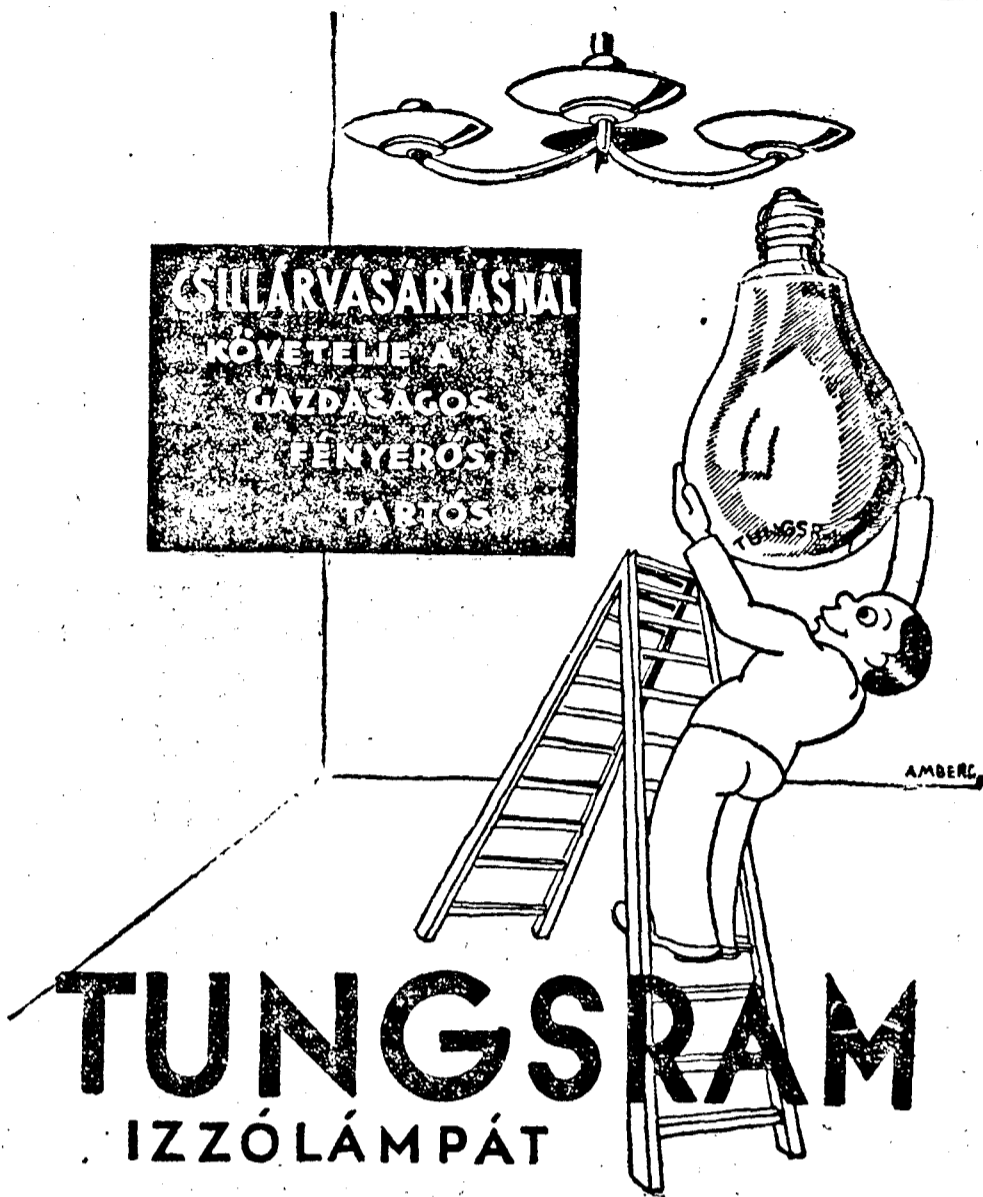
Lee Parry, Paul Hörbiger, Michael Bohnen, Anton Pointner főrendezőik.

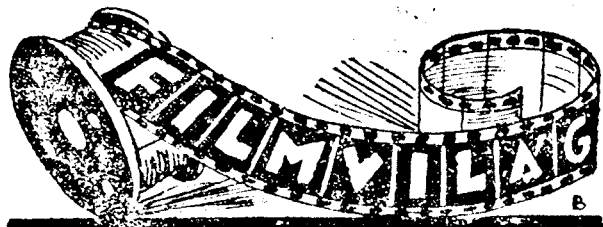
Ma d. u. 8 órakor! GEORG O'BRIEN

Sport és szerelem!

Nagyszabású vidám spor. film!

Jegy Lei 8.— plus 2.

A véletlen szerepe a világhírű filmszínészek életében

Németországban most egy Hitler-filmet játszanak, amelynek főhőse egy kisfiú. Ez az alig 15 esztendősi fiú ma csaknem olyan népszerű a Harmadik Birodalomban, mint maga Hitler s a szerencsését annak köszönheti, hogy egy filmszínész a strandon játszó fiúk között észrevette és felismerte benne a jövő nagy színésztehetségét. A filmcsillagok legnagyobb része a véletlen folytán jutott el a világhírhoz. Ramon Novarro egy automobil-balesetnek köszönheti szerencsését és éppen az segítette a világhírhoz, akit később a filmuralkodók közül detronizált. Rodolfo Valentino, az elhunyt nagy amorozó sétakocsizásnál autójával elgázolt egy fiatalembert, akit azonnal magával vitt. A fiatalembernek komolyabb baja nem történt, sőt megtetszett Valentinonak, aki felfedezte benne a színésztehetséget. Ez volt Ramon Novarro karrierjének kiindulópontja...

Camilla Horn szintén a véletlen folytán lett híres filmszínésznő. Statisztaszerepet vállalt a nagy Faust-filmben, amelynek női főszerepét Lilian Gish vállalta el. A nagy színésznő azonban utolsó percben lemondta a szerepét s Emil Jannings, aki Mephistot alakította, a statiszták között meglátta Camilla Horn-t. A gyönyörű, szőke fiatal leány Gretchen-frizurája és üde szépsége megnyerte a rendező tetszését s így lett hamarosan világhírű Camilla Horn a Faust-film Gretchen-szerepében. Nils Asther úgy lett filmszínész, hogy egy nagy német film stockholmi felvételeinél szükség volt fiatal epizódszínészre. Lucy Doraine, a film főszereplője az uccán találkozott Nils Astherrel, s első pillantásra felfedezte a fiatalember filmre alkalmas egyéniségét.

A hírneves francia filmművész: Adolphe Menjou örökké pincér maradt volna, ha egyszer be nem téved abba a vendéglőbe Charlie Chaplin, akinek megtetszett a pincér érdekes arca. Szerződést szerzett. Menjounak s a hajdani pincér alig néhány hónap múlva férj-sztár lett Amerikában. Chaplin fedezte fel Jackie Coogant is: A kis Jackei egy vasuti kupéban találkozott Chaplinnal, aki pajkos gyerekek módjára az egész utazás alatt bosszantotta a nagy filmsztárt. Arcfintorai s bohókás mozdulatai úgy megtetszettek Chaplinnek, hogy ott a vasuti kupéban azonnal leszerződött. Joan Crawford, a páratlan népszerűségnek örvendő amerikai filmszínésznő tulajdonképpen sirásának köszönheti karrierjét. Az egyik filmvállalatnál jelentkezett statisztának, azonban azzal az indoklással, hogy széles orra van (amit később meg is operáltatott), elutasították. Ekkor sirásra fakadt s sirása annyira elragadó volt, hogy a rendező azonnal megváltoztatta véleményét és a film főszerepére szerződött.

Marlene Dietrich talán még mindig epizódszerepeket játszana, ha a Kék angyal felvételei előtt a filmvállalat meg nem haragszik Brigitte Helmre, aki akkor már népszerű filmszínésznő volt s szépségeivel, primadonna-allűrjeivel teljesen elkészerítette a filmtársaságot. Minden áron meg akartak szabadulni Brigittétől és kétségbeesésükben Marlene Dietrich-hel próbálkoztak meg. Így Marlene Dietrich tulajdonképpen Brigitte Helm-nek köszönheti karrierjét...

Valamit a jövő filmszezon világeseményeiről... Az amerikai filmgyárak nem magán-tőkével dolgoznak, hanem mindegyik valamelyik amerikai banktröszt érdekkörébe tartozik. Ez teszi lehetővé, hogy az amerikai filmgyárak sokkal nagyobb tőkét mozgathatnak meg egy-egy film elkészítésére és a sztárok fizetésére, valamint reklámhadjáratokra, mint az európai filmgyárak. Így áll elő az a helyzet, hogy az európai piac megtartása érdekében mozikközönség kedvenceit magukhoz

A mozisztár 75 ezer dolláros bridzspartija — szerelemmel egybekötve

Claire Windsor elvesztette szívbalsam-perét. — Claire viharos szerelmi élete és méregdrága bridzspartija a Csikágó - new-yorki expresszen

Losangelesből jelentik: Claire Windsor, a szőke, ibolyaszemű színésznő e pillanatban szegényebb hetvenötezer dollárral. Igaz, hogy egyelőre csak elméletben. Miss Windsor ellen ugyanis a losangelesi esküdtszék hetvenötezer dollár kártérítést állapított meg Mrs. Alfred C. Read javára, akitől az esküdtszék verdiktje szerint a szép mozisztár elidegenítette a férjét.

Maga „az ügy“, a szerelem és az elidegenítés, két és fél évvel ezelőtt kezdődött egy szép márciusi délelőtt a losangeles—new-yorki transzkontinentális expresszen. Ezen a vonaton utazott Claire Windsor, akit New-Yorkba szolgált a szerződése és Alfred C. Read, aki üzleti ügyben utazott New-Yorkba.

Nagyon hosszú az út Kaliforniától New-Yorkig — expresszen is majdnem öt napig tart. Érthető, ha Mr. Read, aki egyébként is mulatósi fiú, unatkozott egy kicsit. Unatkozott már a legelső nap legelső délelőttjén. Szerencsére a vonaton találkozott egyik kaliforniai ismerősével, akinek ugyancsak volt egy ismerőse a szomszéd szakaszban. A három fiatalember azon tanakodott, hogy mivel lehetne agyonütni az időt? Read barátja egy kis bridzset ajánlott. A bridzshez azonban kellett volna még egy negyedik. Read barátja ismerte a szép Miss Windsort és azt ajánlotta, hogy kérdezzék meg, nem akar-e résztvenni a partiban? Claire akart, a parti megalakult — és ettől a pillanattól fogva a fiatal Read nem unatkozott többé. Annyira nem, hogy az ut további folyamán nem is kártyázott. Ott töl-

te meg a kártérítési pert indított a mozisztár ellen.

A tárgyalás az esküdtszék előtt folyt. Mrs. Read ügyvédje szigorú keresztkérdések alá fogta a férjet, akitől azt a vallomást igyekezett kicsikarni, hogy a szerelmi csatározásban nem ő, hanem Claire Windsor volt a támadó fél.

A tárgyalás legpikánsabb része az volt, amelyben a szép Claire egész viharos szerelmi életét felvonta a bíróság előtt Mrs. Read védője. Állítólag Charlie Chaplin volt az első barátja, akit azonban csakhamar nyomom követett William Desmond Taylor, a mozirendező, akit később megölték Hollywoodban. Volt azonban egy viharos flörtje Lew Cody mozisztárral is, majd John Steele, a híres tenorista következett a sorban.

A feleség bosszúja

Összesen tízenlét gentlemant sorolt fel Mrs. Read ügyvédje a tárgyaláson, akik között szerepelt egy dús gazdag egyiptomi kereskedő is, továbbá egy new-yorki áruház bevásárlója. Ezt a tekintélyes forgalmat alig tízenkét év alatt bonyolította le Claire Windsor, aki állítólag nemrég mult harmincnégy éves...

— Szörnyen féltékeny nő a feleségem, én pedig nem vagyok monogám természet — mondta Read. — Ő sem. Flörtölő nő, aki egyszer, egy heves jelenet után bevallotta, hogy viszonya volt egy fiatal mérnökkel. Azt mondta, hogy csak dühből és bosszúból csinálta az egészet. Ezen borult fel a házasságunk, nem pedig Miss Windsor miatt. Másfél év óta már külön élünk és a válóper folyik. Ha valakit itt el kell itélni, akkor az én vagyok, nem Miss Windsor.

Az esküdtszék azonban nem fogadta el a lovagias Read érvelését. Teljes husz óra hosszúságú tanácskoztak az esküdtek. Mint később kiderült, az esküdtszék két női tagja Claire Windsor mellett kardoskodott. Végül azonban mégis elmarasztalták a mozisztár szőke haját, aki szomorúan vette tudomásul az ítéletet.

— Akár fizetek, akár nem — mondta — egy dolog bizonyos:

ez volt a legdrágább bridzsparti, amit valaha Amerikában játszottak.

Hetvenötezer dollárt vesztettem rajta...

tötte minden idejét Claire Windsor fülkéjében, vele ebédel, vele vacsorázott, sőt Mrs. Read keresete szerint vele is reggelizett. Egészen Csikágóig, ahol Read kiszállt. Claire Windsor is kiszállt. Readnak eszébe jutott, hogy Csikágóban is van dolga, Clairenek pedig eszébe jutott, hogy öt napig utazni egyhuzamban mégis csak sok...

Megindul a válóper

Mrs. Read keresete szerint „az alperes és törvényes férjem, a fentemlített Alfred C. Read Csikágóban ugyanabban a szállodában szálltak meg. Két egymás mellett lévő szobában laktak“.

Néhány hét múlva Alfred C. Read hazatért Losangelesbe a feleségéhez, aki azonban nyomban észrevette, hogy a férjét ez a new-yorki ut lelkileg kicserélte. Ujabb hat hét múlva üzleti ut ürügye alatt Read New-Yorkba ment repülőgépen, ott ismét együtt volt Claire Windsorról és amikor hazament, kijelentette a feleségének, hogy nem tud vele tovább élni. A válóper kölcsönösen beadták egymás ellen, külön költöztek és Mrs. Read százezer dollár

édesgetik magas gázikkal.

A sztárok tekintetében legtöbbet áldoz a Metro-Goldwyn-Mayer-filmgyár. Filmjein szerepelnek Greta Garbo, Joan Crawford, Norma Shearer, Jean Harlow, Iréne Dunne s a filmsztárok közül: Ramon Novarro, Clarke Gable, John és Lyonel Barrymore, Wallace Beery, Boris Karloff és Pinty és Ponty, a közönség kedvencei. A sztár-rendszer érvényesül a Paramount-filmgyár új filmjein is. A Paramountnak két versenyen felül álló sztárja van: Marlene Dietrich és Maurice Chevalier. A népszerű Marlene az „Énekek éneke“ című Suder-

mann-regény filmváltozatának szerepét alakítja a jövő szezonban. Az Universal-filmgyár elsősorban két H. G. Wells-filmet készít Boris Karloff-fal a főszerepben. Az egyik a Borzalmak Szigete, a másik pedig a Láthatatlan Ember. A jövő filmszezon monumentális nagy filmje, a „King-Kong“ című fantasztikus film, ezenkívül Louis Trenker új filmje, az „S. O. S. Jéghegy!“ Az aradi mozgósínházak minden bizonnyal igyekeznek megszerezni ezeket a filmeket, amelyek a német filmipar hanyatlásával a jövő filmszezon értékes filmujdonságait reprezentálják.

Sporthírlap

a vezető sportszaklap

szerdán és szombaton

Ára Romániában 5 lej

1447

Tiltakoznak a dobrudzsai képviselők

a bolgár komitácsi-bandák garázdálkodásai ellen

Bucurestiből jelentik: A tegnap közölt komitácsi támadással kapcsolatban a dobrudzsai képviselők és szenátorok *Gafencu* iparügyi alminiszter és *Penkov* képviselő vezetésével ma megjelentek *Vaida Sándor* miniszterelnöknél és arra kérték őt, hogy a kormány intézzen a gyakori és egyre megisméltó támadások következtében erélyes átiratot a bolgár kormányhoz és hívja fel figyelmét arra, hogy ezeket a támadásokat torolja meg, a támadókat nyomozza ki és büntesse meg, annál is inkább, mert az orvítamadóknak eddig mindenkor sikerült a bolgár határon keresztül elűnniük. A képviselők küldöttsége hangsúlyozta, hogy a Cadrilater nyugalmanak és békéjének biztosítása feltétlenül szükséges.

PÉNZISZBAN, VALAMENNYI SZÉP NO
arcbőre üdéségeinek magabizsere vagy az annyira éhitozott fiatalos arcból elérésére nem használ más szépitő-szert, mint a "CRÈME SIMON".
mely a leghatásosabb, leghygiénikusabb, nélkülözhetetlen kozmetikai szer.
Reggel és este a lemosástól még nedves arcára egy kevés.

CRÈME SIMON
"SIMON" PUDER
FRANCO-SZALPÁN

Váratlan fordulat a többmillió aradi selyemcsempészés ügyében

Ujrafelvételt rendelt el a temesvári fegyelmi bíróság az elbocsátott csálai állomásfőnök ügyében. — Az aradi törvényszék amnesztiát alkalmazott — a vádlott fellebbezést jelentett be. — A temesvári tábla feltűnésikeitő döntése

Állásába való visszahelyezését kéri a meghurcolt állomásfőnök

Esztendőök óta húzódó, nagyarányú csempészési ügy került most az utóbbi napokban ismét az aktualitás homlokterébe. A csempészési ügyben meghurcolt, egzisztenciájától megfosztott volt csálai állomásfőnök indította meg a küzdelmet, hogy rehabilitációt nyerjen és ismét visszakerüljön arra a helyre, ahonnan két esztendővel ezelőtt eltávolították.

Nagy port vert fel annakidején a tornyai vámcsempészés ügye. A hatóságok rájöttek arra, hogy Tornyan keresztül nagyobb mennyiségű selyem kerül az országba és a selyem egy részét a csálai állomáson adják fel a bucu-resti-i *Grosz* és *Czukkermunn*-cég címére. A megindult vizsgálat során leleplezték a csempészés tetteseit: *Achimescu* kapitány és *Panaít* tornyai vámfőnök személyében. De beikerült az ügybe *Crisan* János csálai állomásfőnök is, aki hiába hivatkozott arra, hogy éppen ő volt,

A fegyelmi lépésektől függetlenül tovább folyt a csempészés bűnügyi része, valamint az a per, amelyet a kincstár indított meg a bíróság behajtására. Az ügy esztendőkön keresztül húzódott, anélkül, hogy bármilyen elhatározó lépés történt volna benne. *Crisan* állomásfőnök azonban egyre reménykedett abban, hogy az igazság kiderül és szorgalmasan gyűjtötte a bizonyítékokat arra nézve, hogy nem volt részese a csempészésnek. Sikerült is egész sorozat fontos bizonyítékot szerezni, többek között arranéze is, hogy alantas tisztviselője, aki terhelő vallomást tett ellene, boszszuból igyekezett tönkretenni. A hivatalnokot néhány hónap múlva a visszaélések egész tömege miatt felfüggesztették állásától, majd elbocsátották a vasut szolgálatából.

Többéves pihenés után egyszerre újra felszínre került a millió ügy. A pénzügyminiszterium felhívta az aradi pénzügyigazgatóságot, szálljon ki *Crisan* volt állomásfőnök *Mosóczy*-telepen levő lakásán és állapítsa meg, vajjon behajtható-e rajta a 24 millió bírság. A pénzügyigazgatóság eleget is tett a felhívásnak és néhány nap múlva jelentést küldött Bucu-resti-be, amely szerint a bírság nem hajtható be, mert *Crisan* teljesen szegény ember. Időközben az aradi törvényszék tárgyalásra tüzte ki a csempészési ügynek ugy a bűnügyi, mint polgári részét. A polgári perben a bíróság meg-

meghagyással, hogy a törvényszék tárgyalja le előről az ügyet, teljes komplexumában.

Ezekután a volt állomásfőnök jogi képviselője elérkezettnek látta az időt arra is, hogy a vasuttól is kérje *Crisan* rehabilitálását. Kérvénnyel fordult a temesvári tábla mellett működő fegyelmi bírósághoz, amelyben ujrafelvételt kért. A fegyelmi bíróság ma tárgyalta le az érdekes ügyet. A tanács elnöke, dr. *Sovrea* Valér tábla elnök volt, míg a vasut részéről *Ispravnic* György és *Dima* Emil vasutigazgatók foglaltak helyet a tanácsban. A vasutat *Haiduc* képviselte. *Gherman* dr. hivatkozott arra, hogy a büntető törvényszék *Crisan* minden kérése dacára amnesztiát alkalmazott és így a volt állomásfőnök elesett attól a jogától, hogy új bizonyítékaival beigazolja teljes ártatlanságát.

— *Crisan* állomásfőnököt — jelentette ki az ügyvéd — hamis jegyzőkönyvek alapján távolították el állásából és ez a tisztviselő már hét esztendeje keresi az igazságot...

Haiduc tiltakozott az ujrafelvétel ellen és arra kérte a fegyelmi bíróságot, erősítse meg a miniszterium elbocsátó végzését. Éles vita keletkezett a vasut képviselője és *Crisan* ügyvédje között, majd hosszas tanácskozás után a fegyelmi bíróság meghozta döntését. Ebben

helyt ad *Crisan* volt állomásfőnök kérésének.

elrendeli, hogy az aradi törvényszéktől, a pénzügyminiszteriumtól, valamint a vasuttól kérjék be az összes aktákat, amelyek a tornyai selyemcsempészésre vonatkoznak, valamint vizsgálják felül az összes gyanús fuvarleveleket a csálai állomáson. A bíróság alaposnak találta az ujrafelvételi kérelmet és véleménye az volt, hogy módot kell nyújtani egy meghurcolt és súlyosan megvádolt hivatalnoknak arra, hogy ártatlanságát bizonyítsa. Az ujrafelvételi tárgyalást a fegyelmi bíróság december hónapra halasztotta.

A volt állomásfőnök most már erősen készülődik a tárgyalásra, amelyen régi állásába való visszahelyezését kéri az összegyűjtött adatok és bizonyítékok alapján és amelyen érdekes leleplezések lesznek a kilenc év előtti nagyarányú csempészés ügyéről, amely hónapokon át foglalkoztatta a lapokat. Lehetséges, hogy ezuttal az is kiderül, kin kell tulajdonképpen behajtani a 24 millió bírságot, amelyet a kincstár eddig senkitől sem tudott inkasszálni...
Marosi Rudolf.

Clara Bow,

a közönség rég nem látott kedvencének

aki a hatóságok figyelmét a gyanus küldeményekre felhívta, egy alantas tisztviselője vallomásából kifolyólag őt is a bűnösök közé sorolták. A pénzügyi hatóságok *Achimescut*, *Panaítot* és *Crisan* együttesen 24 millió lejes pénzbírsággal sújtották, a kapitányt és vámfőnököt felfüggesztették, majd elhelyezték, míg *Crisan* állomásfőnököt 1926-ban megosztották állásától.

Halálos motorkerékpár-katasztrófa hiusította meg a tati verseny startját. — **Somariva János magyar versenyző** határhőnek rohant és szörnyethalt. — **Hétfőig elhalasztották a versenyt**

Budapestről jelentik: Most akarták lebonyolítani a tati „kilométeres” motorkerékpárversenyt, amely halálosan végződött szerencsétlenség miatt még a start után félbeszakadt. Az egyik magyar versenyző: *Somariva János* rohant a határhőnek, gépie felborult, ő hatalmas ivben kivágódott és koponyaalapi törést szenvedve, szörnyethalt.

Somariva gépe már a startnál rosszul működött, úgy, hogy a versenybírók a verseny abbahagyására hívta föl és visszaintette a mezőnyről. *Somariva* visszaindult, de hibás géppel teljes sebességgel jött. A rossz motor felmondta a szolgálatot, a versenyző elvesztette uralmát a gép kormányva felett és így történt a szerencsétlenség. A versenyt azonnal félbeszakították, de a külföldiekre való tekintettel hétfőn mégis megtartják.

első beszélőfilmje, a **Szeleburdi kisasszony**

ítélte a kincstár követelését, a bűnügyi részben azonban nem hangzott el ítélet. Megállapítást nyert ugyanis, hogy a bűnügy amnesztiá alá esik. *Crisan* tiltakozott az amnesztiá alkalmazása ellen és kérte a bíróságot, tárgyalja le az egész ügyet, hogy alkalma legyen betervezni szerzett bizonyítékait és a bíróság előtt igazolhassa be ártatlanságát.

Néhány nappal ezelőtt foglalkozott az ügyvel az aradi törvényszék, amely azonban elutasította a kérelmet és kimondotta az amnesztiá alkalmazását. *Crisan* fellebbezett az ítélet ellen.

A polgári per a temesvári tábla elé került, ahol dr. *Dante Gherman* aradi ügyvéd képviselte *Crisan*t. Az ügyvéd rámutatott arra, hogy a volt állomásfőnöknek nem adtak alkalmat ártatlansága bebizonyítására, különben is az aradi törvényszék csak az egyik jegyzőkönyv alapján ítelt és nem vette tudomásul a többi iratot. A tábla helyt adott az ügyvéd kérelmének, megsemmisítette az aradi törvényszék ítéletét és visszaküldötte az aktákat, azzal a

szombaton kerül bemutatóra a **Central-mozgóban**

CENTRAL-MOZGO: DSINGISZKÁN KARDJA. Főszerepekben: Boris Karloff, Lewis Stone, Karen Morley, Myrna Loy és Jean Hersholt.

SELECT-MOZGO: Repríz-premier. 5. negyed 8 és fél 10 óra-
kor: **CECIL B. DE MILLE** hatalmas világ-filmje: **AVE CAESAR!** (A kereszt jegyben). Főszereplők: **Fredric March, Elissa Landi, Charles Laughton, Claudette Colbert** — D. u. 3 órakor **José Moyica és Mona Maris** nagyszerű filmje: **ASSZONYOK KEDVENCE.**

HIREK

Hulló csillagok

Azt mondják a csillagászok, hogy földünket emberemlékezet óta nem verte olyan hatalmas csillagzapor, mint az elmúlt éjszakán. Ha mi magunk nem is láttunk belőle semmit, el kell hinnünk, ha a csillagászok mondják, hiszen végre azt is elhiszük nekik, hogy a Föld gömbölyü és a nap körül forog, pedig ezt sem látjuk a saját szemünkkel... Millió és millió mérföldek végtelenségéből, messze világok lepattant szilánkjai zuhognak földünkre és a csillagászok, távcsöveikre hajolva, számításukba mélyedve figyelik, kutatják és magyarázzák a rejtelmes tümeményt. De vajjon megmagyarázhatják-e így, hogy ne csak a tudomány, hanem az emberi lélek is elfogadja a rejtély megoldását?

Mert a matematika megdönthetetlen igazságain túl, vannak más, mélyebb és ősbibb igazságok is, az emberi lélek rejtelmes ösztönei, amelyek majdnem mindig más utakon haladnak, mint a tudomány és néha közelebb is jutnak a mindenség titkainak megfjtéséhez, mint a tudósok minden számítása. Közelebb jutnak, nem tudományos szempontból, hanem annak a mélységes szomjuságnak szempontjából, amely a hitnek is egyik forrása. És ez a szomjuság, ez a sejtelmes ösztön, mintha azt sugná nekünk, hogy a hulló csillag nem más, mint égi üzenet, millió és millió évek óta soha el nem fáradó, soha el nem csüggedő, soha meg nem szünő égi üzenet, amelyet addig-addig küldenek a földre titokzatos kezek, amíg egyszer meg nem fejtjük, mit mondanak azok a rejtelmes hieroglifák, amelyeket a meteoritek földöntuli ércére véstek, földöntuli üzenetküldők. És ha most csillageső hullt a földre, talán azért van, hogy siettesen bennünket a megértő akaratra, hogy felkeltsse bennünk az égi sürgöny megfjtésének vágyát, mert — ki tudja? — hátha megváltásunk ígért hozzák más világok e fénylő üzenetei?

Régi babona, hogy az a vágyunk, amely a hullócsillag fényével együtt lobbant fel bennünk, beteljesül. Ha földi szemünkkel most láthatnók is a csillagok ezreinek hulló záporát és mindnyájan arra gondolnánk, hogy a világ újra boldog legyen, vajjon nem teljesednek-e be milliók és milliók legnagyobb vágya és a hulló csillagok égi üzenete nem érné-e el végre célját, amelyre Isten rendelte: a földi boldogság égi szezámját, közölni az emberekkel?...

— **IDŐPROGNÓZIS:** Élénk légáramlással enyhe és kissé felhősebb idő.

— **Negyvenéves lesz II. Károly király.** Bucarestből jelentik: A király október 16-án tölti be 40-ik életévét és az ország hétfőn ünnepli az uralkodó születésnapját. Bucarestben reggel 9 órakor Te Deum lesz, amelyen a kormány tagjai és az állami hivatalok fejei, a hatóságok és a hadsereg képviselői megjelennek. Az istentisztelet után a kormány tagjai, Vaída miniszterelnökkel Sinaiába utaznak és ott üdvözlik a királyt születésnapja alkalmából. Az uralkodó ezután a kormány tagjait megvendégeli.

— **Nincs szó a románial választójog reformjáról.** Bucarestből jelentik: Politikai körökben az a hír terjedt el, hogy a kormány mindjárt a parlamenti ülészak megnyitása után benyújtja a választójogi reform-javaslatot. A kormánykörök ezeket a híreket azzal cáfolják meg, hogy a kormánynak sokkal sürgősebb elintézni valói vannak, mint a választójog reformja és ezt a javaslatot a kormány csak később, a maga idején fogja a parlament elé terjeszteni.

— **Ma iktatják új tisztségébe Aradon jószáshelyi Purgly Lászlót.** Csütörtökön ünnepi kiáltások között iktatja be a romániai zsinatpresbiteri ág. ev. egyház jószáshelyi Purgly Lászlót az egyházkerület felügyelői tisztségébe. Az ünnepség programján délelőtt 9 órakor ünnepi közgyűlés, majd 10 órakor a lutheránus templomban istentisztelet keretében Purgly László beiktatása szerepel. Délelőtt 12 órakor fogadja az új egyházkerületi felügyelő a püspöki irodában az üdvözléseket, majd 1 órakor ünnepi bankett lesz a „Dácia” különtermében. Este 7 órakor vallásos zene est fejezi be az ünnepségeket.

— **Zita exkirályné és Mussolini tanácskozással.** Rómából jelentik: Általános feltűnést kelt, hogy Zita exkirályné Olaszországban tartózkodik és az olasz királyi pár minden különösebb ceremónia nélkül fogadta. A budapesti „Az Est” úgy értesül, hogy Zita még a mai nap folyamán Mussolinivel is találkozik. Állítólag az exkirályné olaszországi útja szoros összefüggésben áll az Ausztriában legutóbb feltámadt legitimistamozgalommal. Tegnapi Zita 75 tagu osztrák zarándokcsoporthoz fogadott és tagjaival az „Imperial” szállodában titkos tanácskozást tartott.

— **Szénné égett egy lezuhant repülőgép 9 utasa.** New-Yorkból jelentik: Chestertonban egy utasszállító polgári repülőgép lezuhant és elégett. Nemcsak négy utasa, de négy főből álló kísérőszemélyzete is szénné égett.

— **VÁLTOZATLAN LÓRÁNT EMÁNUEL ÁLLAPOTA.** Lóránt Emánuel, az „Aradi Textilgyár” súlyosan megbetegedett vezérigazgatójának állapota iránt városzerte őszinte érdeklődés nyilatkozott meg. A tüdőgyulladásban lévő vezérigazgató betegágyához dr. Jagic Miklós neves bécsi orvosprofesszor érkezett le tegnap, aki kijelentette, hogy biztos remény van a nagybeteg felépüléséhez. Ma az esti órákban érdeklődünk a professzornál, aki kijelentette, hogy Lóránt Emánuel állapotában egyelőre nem mutatkozik változás, azonban remélhető, hogy erős szervezete leküzdí a betegséget. A bécsi orvostanár csütörtökön délután 3 órakor utazik vissza az osztrák fővárosba.

Legújabb divatlapok a CULTURA könyvesboltban.

— **Az osztrák belügyminiszter súlyos balesete.** Bécsből jelentik: Súlyos lovasbalesetet szenvedett tegnap dr. Kerbert Róbert osztrák belügyminiszter. A miniszter a délelőtti folyamán kilovagolt a Praterbe, ahol az átázott talajon lova elcsuszott, a miniszter pedig leesett a lóról. Kerbert dr.-t autóm szállították a legközelebbi szanatóriumba, ahol Spitz professzor vette kezelés alá. A miniszter sérülései súlyosak, amennyiben mindkét karját eltörte és ezért egyelőre hivatali munkáját nem folytathatja.

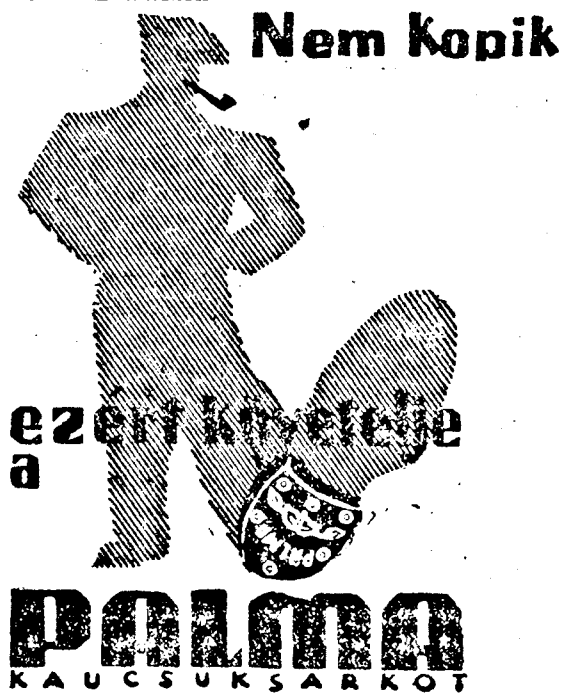
— **A tisztviselők köszönete dr. Botioc polgármesternek.** A közelmúltban írtuk meg, hogy Aradváros vezetősége 15 városi tisztviselőt véglegesített állásukban. A városi tisztviselők szerdán délelőtti küldöttségileg keresték fel dr. Botioc Elek polgármestert, akinek köszönetüket fejezték ki támogatásáért.

Egy vízcepp miatt robbant fel az „L. 26”

Londonból jelentik: Jelentették, hogy szombaton éjszaka titokzatos körülmények között felrobbant az „L. 26” angol tengeralattjáró. A robbanás alkalmával két ember életét veszítette, hatan pedig súlyosan megsérültek. Az egyik sebesült a vasárnapi nap folyamán a kórházban kiszervezett. Megállapították a hajó katasztrófájának okát. Ezek szerint a hajó megsemmisítésénél néhány csepp víz hatolt az elektromos elemekbe s ott savakkal egyesülve robbanógázzá fejlődött. Ez okozta a robbanást.

— **Étvágytalanságnál, rossz gyomornál, bélrekedésnél, renyhe emésztésnél, anyagcserezavaroknál, csalánkiütésnél és bőrvizketésnél a természetes „Ferenc József” keserűvíz rendbehozza a gyomrot és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány több uttorője megállapította, hogy a Ferenc József víz abszolút megbízható hashajtó.**

— **Tíz esztendei feyházatot kapott az ólombotos „hazafi”.** Budapestről jelentik: A budapesti törvényeszk ma foglalkozott lovag Chleyber Oszkár néhány hónappal ezelőtti történt merényletének ügyével. Chleyber, mint ismeretes, ólmos bottal leütött egy öreg pénzbeszedőt, elrabolt tőle 5000 pengőt, majd futásnak eredt, de elfogták. A Sas-uccában történt merénylet hőse a mai főtárgyaláson kihívó cinizmussal mesélte el élettörténetét, amelynek háttérében állandóan hazafias múltját emlegette és mint büszkélkedésre érdemes eseményt említette, hogy ólmos botjával, amely a támadás corpus delicti-je, a forradalomban több zsidó fejét is bevverte. A bíróság a zsidók megverését nem tartotta érdemnek, mert többszöri rendreutastás után, tíz esztendei feyházatot sújtotta a lovagot, aki ártatlanságát hangoztatva jelentette be, hogy fellebbez.

— **Megdöböntő letartóztatás Csehszlovákiában.** Nyitráról jelentik: Megdöböntést keltő letartóztatást eszközöltek a cseh hatóságok. Napokkal ezelőtti Nyitrára, szülei meglátogatására érkezett Cseicsner Gyuláné budapesti uriaszony, egy katonatiszt felesége. Az uriaszonyt az állambiztonsági hivatal azzal az indokolással, hogy katonatiszt-ferje ezelőtti 10 évvel Csehszlovákiában gyanús emberekkel tárgyalt, letartóztatta. Az uriaszonynak legkevesebb 3 hónapig kell vizsgálati fogságban ülnie, azért mert férje ellen valamilyen gyanuokok merültek fel, — ezelőtti tíz esztendővel.

— **GERŐ dentist kizárólag nemesfémű és csak elsőrangú anyagból vállal mindenféle fogmunkát olcsó díjazásért.** Str. Consistoriulul (v. Batthyány-ucca) 11. 3287

— **Az aradi rendőrségnek ma délelőtti két kerékpárolást jelentettek be.** Az egyik gépet Savcsik József Str. Matesar 31. szám alatti lakostól lopták el, míg a másikat Bereczka Pál, Bul. Regele Ferdinand (Boros Béni-téri) lakostól vitték el. Ma délelőtti sikerült az aradi rendőrségnek elfogni a két kerékpároltva, éppen akkor, amikor egy harmadik kerékpárt akartak ellopni. A tolvajok: Bozgan Gábor 21 éves és Nikoroi János 20 éves cukorgyári munkásokkal azonosak. Mindkettőjüket őrizetbe vették.

— **Gyomor-, bél- és anyagcserebetegségeknel a természetes „Ferenc József” keserűvíz az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja s így megkönnyíti, hogy a tápláló anyagok a vérbe kerüljenek.**

— **Akcio a kóbor kutyák ellen.** Aradváros főorvosi és állatorvosi ügyosztálya, az egészségügyi minisztérium rendeletéhez híven, energikus akciót vezetett be az aradi kóbor kutyák ellen. Az elmúlt nap folyamán az egyes városi kerületeket sintér-kocsik raziálták végig és könyörtelenül elfogták a szabadon, szájkosár nélkül talált ebeket.

— **Hangverseny Borosjenőn.** A borosjenői Iparos Kör nagytermében Ungár Sándor, az ismert dalköltő mutatta be sokoldalú tehetségét a borosjenői publikum előtt. A terem zsufolásig megtelt előkelő közönséggel, amely mindvégig viharos tapsal honorálta a művészek magasnívójú teljesítményét. Az est nívóját emelte Szabó Gyula, a kitűnő baritonista fellépte, aki nemcsak Aradon és a megyében, de Erdélyszerte jó hírnévnek örvend. F. Mramor Irén operaénekesnő ezuttal mutatkozott be a borosjenőieknek és már is kedvenővé vált a műértő közönségnek. Csányi Mátyás, a népszerű komponista és karnagy szereplése önálló zongorakoncerttel és saját szerzeményeivel az est kiemelkedő pontja volt. A kiváló zeneszerző „Itthon” című műdalával hatalmas sikert aratott. A vendégszereplő művészek hosszú időre felejthetlenné tették a koncertet a borosjenői közönség előtt. F. J.

Papucs ar akcióba lép

A férj kimegy az „Angol-parkba”, ahol Barnum látványos-bódéi sorakoznak egymás mellé.

— Beszélhetnék azzal az emberrel, aki az óriás nő türeszei szét?

— Miért?

— Megbizatásom volna a számára...

— Öngyilkos lett két román milliós Bucu-
restből jelentik: Naftalion Penzion. Románia
egyik leggazdagabb vállalkozója. Eforia előkelő
tengeri fürdőhely tulajdonosa tegnap bucuresti-i
palotájában felakasztotta magát és mire átalál-
tak, meghalt. A 60 éves vállalkozó gyógyithat-
atlan betegsége miatt menekült a halálba. — Nagy
feltűnést keltett Bucuarestben, hogy Ascalion, az
ismert dugszagú vegyiparos is öngyilkosságot
követett el. Ascalion a tulajdonában álló egyik
nyilvános fürdőhelyen felakasztotta magát. Csa-
ládja szerint az öngyilkosság oka gyógyithatlan
betegség volt.

— **AULICH LAJOS ARADI VÉRTANU-
TÁBORNOK HAGYATÉKA.** Nagykanizsáról
jelentik: Érdekes feljegyzések kerültek most
napvilágra Vetter Rezső nagykanizsai pos-
tafőliszt család iratai közül. Vetter Rezső
édesapja, Vetter Károly volt tiroli kapitány,
az Aradon október 6-án kivégzett **Aulich La-
jos** alatt mint kadét szolgált. **Aulich** nagyon
megszerette a fiatal kadétot. Amikor eldől-
t az aradi 13 sorsa és már a vesztőhelyre vit-
ték a szabadságharc hőseit, **Aulich** végren-
delkezett: minden vagyonát, amely két szép
lóból és kocsiából állott, a fiatal kadétra, **Vet-
ter Károlyra** hagyta. **Vetter Károly** élete vé-
gig megőrizte a vértanú hagyatékát, sőt
még ma is megvan Kassán, a családi birto-
kon az a kocsi, amelyet **Aulich** hagyott fiatal
kadétjára.

— **Már írtak, festettek, zenél-
tek városokról,** de soha még nem tán-
colták meg. Pataky Veronika az első, aki
táncol beszél Bécsről, Berlinről, Párisról.
Bécsben: jókedv, Grinzing, das süsse Mädel hí-
res karmesterek. Berlinben: munka, hétköz-
napok, szónoklatok, nagy gondolkodók. Páris
témája: a Nő. Az a nő, akit az idegen keres,
kiván s amilyennek kívánja. Ez a három pá-
ratlanul szellemes tánc a legvonzóbb számok
egyike Pataky Veronika szombati táncsté-
lyén. A jegyek árai olyanok, hogy minden
osztály nehézség nélkül részt kérhet a Pataky-
táncstély magasszintű élvezetéből.

— **Külföldlekről ír darabot Hunyady Sán-
dor.** Hunyady Sándor öt darabja a Vigszin-
házban került színre és itt fog színrekerülni az
idei szezon második felében a hatodik is.
Hogy ez miről fog szólni, arról az író ezt
mondotta nekünk: — Életem legnagyobb ré-
szét Magyarországon és különösen Erdélyben
töltöttem és eddigi darabjaim természetesen
budapesti és erdélyi emlékeimből táplálkoz-
tak. Ebben az évben azonban sok ideig vol-
tam internacionális tengeri fürdőhelyeken és
készülő új darabom alakjait azokról mintázom,
akikkel több hónapot töltöttem együtt külföl-
dön. Munkámmal, remélem hét-három hónap
alatt elkészülök.

— **Ötven évvel ezelőtt „kéjvonat”-nak hívták
a filléres gyorsot.** Debrecenből jelentik: A MÁV.
filléres gyorsainak nagy sikerük van, de a „Deb-
receni Ellenőr” 1884. szeptember 2-iki számából
kiderül, hogy a kezdeményezés nem a MÁV-é,
mert már 50 évvel ezelőtt is volt filléres gyors —
csak akkor másképp hívták. Az akkori lapban
úgy van a következő hirdetés jelent meg: „Kis-
asszony ünnepe alkalmából f. évi szeptember hó
6-án „kéjmenet” rendeztetnek a szab. osztrák-
magyar államvasút társaság valamennyi vonalán
Bécsbe. Az említett napon Budapesttől Bécsig
és megfordított irányban egy-egy „kéjmenet”
rendeztetik nagyon leszállított díjak mellett”. —
Ugyanennek a lapnak más számaiban pedig
Szent István-napi „kéjvonatokat” jelentenek be.
Arról azonban nem szól a lap, hogy milyen si-
kere volt a „kéjvonat”-nak.

— **Menetrendváltás.** Az Aradhegyaljai
Villamos Vasút vonatai folyó hó 16-tól kez-
dőddőleg a következőképp közlekednek Arad-
ról: 5 óra 15, 8 óra, 11 óra 30 perc, 14 óra 10
perc és 18 órakor. Pankotáról: 5 óra 05 perc,
8 óra, 11 óra 25 perc, 14 óra és 17 óra 50 per-
cor. Radnáról: 5 óra 25 perc, 8 óra 20 perc, 11
ó. 45 p., 14 ó. 20 p. és 18 ó. 10 p.-kor. Fenti vasút
gazgatósága egyidejűleg közli, hogy a ked-
vezményes weekend- és kiránduló-jegyek ki-
adása, a késői szüretre való tekintettel, még
folyó hó végéig meghosszabbítatik, azontul
azonban csak a térti-jegyek kedvezménye ve-
hető igénybe.

— **A Gutenberg-dalkör** vezetősége értesíti
működő tagjait, hogy a férfiak ma, csütörtökön
este a rendes időben dalkört tart a Gutenberg-
Otthonban.

Vádlott: „Az egész világ megvert...” Elnök: „Maga angyal, Nicolaescu ur!”

**A gyilkossággal vádolt bucuresti-i ügyvéd bünperének szen-
zációkban bővelkedő esküdszéki tárgyalása. — Egy modern
ponyvaregény Bucuarestből, anno 1933**

Bucuarestből jelentik: A fővárosi sajtó ol-
dalas cikkeiben számol be **Nicolaescu** Virgil, a
gyilkos bucuresti-i ügyvéd szenzációs bünpö-
rének esküdszéki tárgyalásáról. **Nicolaescu** —
mint ismeretes — az elmúlt év novemberében
meggyilkolta feleségét és felesége nagynénjét,
hogy hozzájusson a nagynéni: **Boteanu** Elena
sokmillió vagyonához.

Az ügyész ezután ismertette a vádiratot,
amely a gyilkos ügyvéd egész pályafutását
ölelte fel. Az ügyvéd házassága után felesége
nagynénjének udvarolt és sikerült is behálóz-
nia az idős asszonyt, aki végrendeletet készí-
tett, amelyben örökössévé **Nicolaescu** Virgilt
nevezte meg. Sikerült a végrendeletet a tör-
vényszéknél is hitelesíttetni, mert itt egyik
büntársa, a 73 éves **Eliza Popovici** jelent meg
Boteanu asszony nevében. Az ügyvéd a vég-
rendelet elkészítése után tette határozta el
magát. Először kirándulásra hívta meg felesé-
gét és nagynénjét, soffőrijét **Tudor Dumitru**
pedig felbízta, provokáljon autószerencsét-
lenséget. El is készült a terv. Az autó **Caldaru-**
sani közelében átmegy egy hídon, ott a vízbe
zuhan. **Nicolaescu** és a soffőr kiúsznak, az as-
szonyokat ott hagyják. A terv nem sikerült:
a soffőr az utolsó percben meggondolta magát.
Nicolaescu erre elhatározta, hogy maga cse-
lekszik: november 22-ikén éjszaka eltávolította
a házból a cselédséget és fejszével meggyilkol-
ta az asszonyt és nagynénjét.

A vádirat felolvasása után **Radu Bută-**
teanu védő követeli, hozzák a tárgyalási te-
rembe azt az autót, amelyet a meggyilkolt **Bo-**
teanu asszony ajándékozott gyilkosának.

Ügyész: **Hogyne: de hozzák ide azt a
kanapét is, amelyen Boteanu asszonyt meg-
gyilkolták!**

Kihallgatják a vádlottakat. Elsőnek **Eliza
Popovici**, a gyilkos ügyvéd büntársa kerül a
bírák elé. A 73 éves asszony kijelenti, hogy
Andrej Saguna metropolita unokahuga s az ál-
dozatok egyikét sem ismerte. Tagadja, hogy a
bírósnál **Boteanu** asszonyként jelent volna
meg. Ezután kerül sor **Nicolaescu** vallomására.

— **Az ellenem emelt vád — kezdte meg
védekezését — olyan, mint valami mozire-**

— **Leleplezték a „revolveres vonatme-
rényletek” titkát.** Bucuarestből jelentik: A
fővárosban olyan hírek terjedtek el, hogy az
elmúlt éjszaka a 12. számú gyorsvonat ellen
vasuti merényletet kíséreltek volna meg és
állítólag löfegyvenrel többször rálöttek a
vonatra. Az ügyben **Enescu** rendőrkapi-
tány folytatta a vizsgálatot és megállapítá-
sa szerint, nincsen merényletről szó. A szó-
banforgó gyorsvonat több ablaka betört és
a vasuti személyzet úgy akart szabadulni
kártérítési kötelezettsége alól, hogy a vas-
uti merénylet meséjét költötte. A csendőr-
ségi jelentés alapján, a gyorsvonat személy-
zete ellen megindult a vizsgálat.

— **Agv- és szívérelmeszesedésben szenvedő
egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserű
víz megbecsülhetetlen szolgálatot tesz azáltal,
hogy a béltartalmat kiméletesen távolítja el.**

— **Több, mint ötezer ponttal vezetnek a
magyarok a Goudschmidt-team előtt.** Buda-
pestről jelentik: Délután hat órakor folytatták
a magyar-holland brigdemerközést. Klór-Ke-
leti a két Goudsmith „sisters”-szel („Sisters
G”) játszik. Ez az asztal a primadonaasztal. A
másik holland pár, **Caland—Auerbach** ellen
Leitner—Szerviczky küzd és az elsőmenetek
a további magyar főlény jegyében folynak le.
Megállapították, hogy 5150 pont áll a magyar
csapat javára. A második nap magyar teljesít-
ményei után senki sem kételkedik a magyar
színek győzelmében.

**gény: Beismerő vallomást kényszerítettek ki
belőlem terrorral.**

Ismerteti az esetet és alibit igyekszik iga-
zolni arra az időre, amikor a gyilkosság tör-
tént.

— **Mégis letartóztattak — mondja — az
egész világ megvert, a komiszártól kezdve a
főügyészig — így kényszerítették ki belőlem
a beismerést.**

Végül felhívja az esküdtek figyelmét ar-
ra, hogy nincs ellene semmiféle bizonyíték. Az
elnök a kérdések egész sorozatával ostromol-
ja a gyilkos ügyvédet. Főként az alibi adatait
igyekszik megdönteni. Hivatkozik arra, hogy
az egyik szomszéd: **Loveanu** asszony a gyil-
kosság előtt látta az ügyvédet, amint kijött a
lakásból. **Idegesen zárta le aktatáskáját.**

**Vádlott: Mutassa meg nekem a tanu, ho-
gyan csuknak be idegesen egy táskát és ho-
gyan nyugodtan. Ez mind mese...**

**Elnök: Hogy lehet az, hogy Nicolaescu. a
kit állítólag a feleségével inflagranti ért, to-
vábbra is támogatta, sőt a gyilkosság reggelén
ajánlólevéllel küldötte a városházdhoz, hogy
állást kaphasson?**

**Vádlott: Nem érdekelt az eset. Már külön-
éltem feleségemtől. Miért ne segítek szerel-
mesén?... — gondoltam.**

Elnök: Maga angyal, Nicolaescu ur!

**Vádlott: Angyal nem vagyok, de ördög
sem...**

**Elnök: Már többször bevallotta, hogy sof-
főrijét gyilkosságra szította.**

Vádlott: Kényszerítettek. Megverték.

**Ügyész: Ez nem igaz. Nem verték meg.
Mondja, Nicolaescu ur, emlékszik, hogy a le-
tartóztatása után hogyan sirt a hivatalomban
és könyörgött, adjak tanácsot, miképpen me-
neküljön meg kisebb büntetéssel? Nem kér-
dezte tőlem, tetesse-e magát bolondnak?**

Vádlott: Nem igaz.

**Az örökség ügyét firtatják és megkérdé-
zik Nicolaescutól, igaz-e, hogy kijelentette,
miszerint le akar mondani a vagyonról..?**

**Vádlott: Igaz. Egy jótékony intézetnek
akarom adni. (Nevetés a hallgatóság sorában.)**

A vádlott végül kijelenti, hogy az egész
vád a bírói hatóságok inszenálása, majd a
tárgyalást éjfélután egy órakor elhalasztották.

— **Az Aradi Zsidó Hitközség** tudatja, hogy
Maskir a ma délelőtti fél 7 és fél 10 órakor
kezdődő Istentisztelet keretében lesz.

— **Mi a „habszemvédő”?** Erre vonatkozólag
az érdekelt cég a következőket közli: Az új Fekete-
tefeji habszemvédő most minden Fekete-tefeji Ex-
tra-shampooen csomagot (hajfényporral) burkolat-
ként vesz körül. A habszemvédő fejmosáskor tá-
voltartja a szemektől a habot és a vizet — s ez
olv ujjabb kényelem, melyet minden nő értékelni
tud.

URANIA

Ma, csütörtökön 6, 8 és 10 órakor
8, 10 és 15 leles helyárrakkal

JOSEPH SCHMIDT világhírű tenorista
kiváló énekszámáival

VELENCEI KALAND

DINA GRALLA, GEORG ALEXANDER.

Délután 3 órakor 6, és 10 lei

● **ÉS EZ A FODOLOG...**

URSULA GRABLEY, HARRY LIEDTKE

NORA GREGOR, JULIUS FALKENSTEIN

MAURICE CHEVALIER:

Jön: A HERCEGNŐ SZABÓJA

— **Az Uránia-mozgó műsora** tegnapi lapunk-
ból nyomdatechnikai okokból maradt ki.

SPORT KÖZLÖNY

Franciaország a futball születési helye

Milyen idős a labdarugás? — A futball az ijlövés konkurenciája volt

Kétségtelen, hogy ma a legnépszerűbb és legelterjedtebb sport a labdarugás. Egy-egy nagyobb és érdekes mérkőzésen óriási közönség jelenik meg. Az angol kupadöntőben nem ritkaság száztízezer főnyi néző, de emellett néha harminc-negyvenezer is kinnrekednek. A nézők dolgában Anglia viszi a rekordot, de Ausztriában egy-egy nemzetközi meccsen sem ritkaság hatvan-hetvenezer ember. Budapesten, ahol a pályák befogadóképessége nem őríti meg a bécsi mértéket, volt negyvenezer ember is futballmeccsen.

A köztudatban a futball úgy szerepel, mint ha az angolok nemzeti játéka volna, pedig a labdarugás tulajdonképpen Franciaországból került át Angliába. Akik foglalkoztak a futball őshazájának a kikutatásával, az első, erre vonatkozó feljegyzéseket a XIV. század írásai-ban találták meg. Ezekben a feljegyzésekben a futball mai formájáról ugyan még szó sem volt, mert a labdát a futballisták ősapja a város uccáin rugta végig s amikor ezt tiltották, került ki a város közelében levő mezőkre. Angliában a futball születésénél a hatóságok nem jó szemmel nézték, hogy a futball a nemes ijlövésnek konkurenciát csinál és attól elvonja az ifjúságot, ezért a futballt be is tiltották.

Hosszu idő telt el, míg elkezdték a lab-

dát kapura rugdosni és néhány pár század is elmúlt, míg a játék kezdett a maihoz hasonlítani. A játékosok száma egészen különböző volt és a felállítás is a mai formájáig nehezen jutott el. A kilencvenes évek előtt hetes csapatok voltak divatosak és a csapat egy kapusból, két háttvédből, egy fedezettől és három csatárból állt. A hendsz-szabály is egész különleges volt és ha egy játékos kézzel érintette a labdát, akkor az ellenfélnek berugott gólok nem számítottak. Az offside-szabály is csak később került érvénybe. Általában a labdarugás csak 1895-ben érte el a mai formáját és az akkor lefektetett szabályok szerint játszóknak lényegében most is. Természetesen egyes szabályok állandóan változnak, a játék praktikus-ságának és szépségének követelményei szerint, alapjában azonban nagyon sok módosítás nem történt. Ezzel szemben a játék technikai és taktikai része állandóan fejlődik és mind magasabb színvonalat ér el.

O Az olaszok nem akartak Európa-kupáért játszani. Az olasz szövetség levelet intézett az MLSz elnökségéhez, amelyben kéri, hogy a magyarok tekintsenek el a 22-iki válogatott meccs kupa-jellegétől. Az MLSz nem tesz eleget ennek a kérelemnek, így a két nemzet közötti összecsapás a bajnoki pontokért fog folyni.

O Lengyelországba hívják a magyar ökölvívókat. A MÖSz-höz levél érkezett a lengyel szövetségtől, a levél meghívást tartalmazott. A lengyelek Lodzba és Varsóba hívják a magyar ökölvívókat.

O Ausztria Skócia ellen. A nagy érdeklődéssel várt meccset Bécsben rendezik meg. Időpontja: november 29. Meisl már most dolgozik a „csodacsapat” összeállításán.

O Meazza sulyosan megsérült. Az olaszok legnevesebb játékosa, Meazza a vasárnapi Ambrosiana—Alessandri-meccsen sulyosan megsérült. Eltörte a vállpercét, így a magyarok elleni játéka kétes.

O Oravetz vezet a Kínizsi—Universitáteamecset. A legkeresettebb futballbíró. Oravetz László vasárnap ismét nemzeti bajnoki meccset vezet. Ez alkalommal Kolozsvárra látogat el, ahol a Kínizsi és az Universitátea közötti mérkőzés bírálja lesz. A két klub előzőleg megállapodott a kiváló bíró személyében.

O Harmincezer szócso a magyar válogatott buzdítására. Budapestről jelentik: Az olasz—magyar válogatott futballmeccsre 30 ezer szócsovet fognak szétosztani a közönség között. Hogy az előreláthatólag pokoli zivaj melyik nemzeti válogatottat fogja megzavarni, az még egyelőre bizonytalan.

O Dánia legyőzte Finnországot. Kopenhágában mérkőzött a skandináv bajnokságért Dánia a finn futballcsapattal, amelyet Tearup és Ulldal góljaival 2:0 arányban legyőzött.

O Vines aláírta a profiszereződést. Ellsworth Vines, a tavalyi wimbledoni világbajnok egy évre Tilden csoportjához szerződött.

O Svéd vád a finn atlétaszövetség elnöke ellen. A stockholmi Idrottsbladet ismételten azzal vádolta Kekkonent, a finn szövetség elnökét, aki egyébként a finn országos törvényszék al-elnöke, hogy tudomása volt néhány híres finn atléta megfizetéséről. Legújában azt írják, hogy a finn szövetség elnöke annakidején hozzájárult egy olyan megállapodáshoz, amely szerint Nurni és Wilde egymás elleni mérkőzésükön részese-dést kaptak a bevételből.

O Ladoumegue világrekordot futott. A francia profi futóhajnok tegnap 2.59.2 mp-re javította a háromnegyedmérföldes világrekordot. Ladoumegue szombaton 1500 méteren tesz világrekord-kísérletet.

O Legyőzték a délfranciák a Nemzeti—III. ker. B-csapatát. Antibesből jelentik: A délfrancia tengerparton turázó Nemzeti—III. ker. B-csapatá kedden az FC Antibes ellen játszott és 0:4 arányu vereséget szenvedett.

O Ghazi, Irak királya szenvedélyes teniszjátékos. Az elhunyt Feisal király örökét elfoglaló fiatal Ghazi nagy sportember, ami nem csodálatos, hiszen Angliában nevelkedett. A fiatal király különösen a teniszt és krikettet kedveli.

O Anglia nem vesz részt az atléta Európa-bajnokságokban. Az angolok végleg elrejtették a jövő évi olaszországi Európa-bajnokságokon való részvétel tervét, mert július 29-én a francia—angol, augusztus 3—6 között a britt világljátékok, majd ezek után a finn—angol viadal révén igénybe veszik a versenyzők idejét és lehet, hogy képtelenek Olaszországba utazni. Az angol középtávfutók hiányát nagyon megérzi az Európa-bajnokság.

Még csak 1 nap a jelentkezési határidő

anélkül, hogy pótdíjat kelljen fizetni. -- Kollektív utlevéllel 17-én estig és egyéni utlevéllel 18-án estig lehet jelentkezni.

SPORT KÜLÖNVONAT BUDAPESTRE

OKTÓBER 20—26-ig UTLEVEL NELKUL!

Mérkőzések:

Ripensia-Ujpest „Olaszország-Magyarország

Részvételi díj:

975

lej és 50 lej a számozott hely Ripensia-Ujpest mérkőzésre. Az utasoknak korlátozott számban számozott jegyet biztosítunk az olasz—magyar mérkőzésre is.

Szükséges okmányok:

Allampolgársági másolat, személyazonossági és férfiaknak katonai igazolvány, tartalékos tiszteknek a katonakönyv, livrettel rendelkezőknek a Cercul Recrutare engedélye.

Bécsbe utazóknak összes utiköltsége oda-vissza 2195 lej.

Rendező a közismerten gondos Központi Bank és Menetjegyiroda. Jelentkezés az Aradi Közlöny- és az Erdélyi Hírlap-nál.

Kétmillió lejt ajánlott fel

az aradi Ipar- és Népbank felszámoló bizottsága — Ujabb csökkérélem a bank ellen

A mai napon kérvény érkezett az aradi törvényszék csődbíróségához az Ipar- és Népbank ismeretes ügyében. Ma özvegy Caléanu Péterné, a bank egyik volt alkalmazottjának özvegye kért csődöt dr. Pop Sándor ügyvéd útján a bank ellen 108.588 lejes behajthatatlan követelése miatt. A mai csőd-kérvény csupán csatlakozás volt Kis István, a bank volt hivatalnoká beadványához, amelyben szintén a csőd elrendelését kérte az Ipar- és Népbank ellen. A törvényszék október hó 23-ikán tárgyalja mindkét kérelem ügyét.

Az utóbbi időben már egyezkedési tárgyalások folytak a felszámolás alatt lévő pénzügyintézet, valamint volt tisztviselői között. A felszámoló-bizottság két millió lejt ajánlott fel a volt hivatalnokoknak és alkalmazottaknak nyugdíjárulékaik fejében, azonban a tisztviselők lényegesen magasabb összeget követeltek és így az egyezés nem jött létre.

Har'elepek, gépüzemek, autósok original Syracuse amerikai csapagy- fémekeket használjanak. Romániai vezérképviselő: A. Kálmán R.-T., Arad

Rádió műsor

Romániai Időszámítás.

CSÜTÖRTÖK, OKTÓBER 12.

Bucuresti. 1: Tözsdehírek. utána gramofon. 1.45: Hírek. 2: Népszerű és román zene. 5.30: Ifjúsági té...

Milano. 18.10: Gramofon. 19.40: Gramofon. 21: Beszélőiség, gramofon. 21.30: Opera 3 felvonásban. — Mor. Ostrava, 12: Gramofon. 12.05: Fuvós paraszte...

PÉNTEK, OKTÓBER 13.

Bucuresti 13: Gramofon. 14: Zenekari lemezek. 18: Rádiózenekar. 19.15: Rádiózenekar. 20.40: Manon, opera gramofonon. — Utána vendéglői zene. — Buda...

Mitra I. Sándor dipl. jegyző,

Hivatalos órák: d. e. 9-12., d. u. 3-6-ig.

HITELESÍT és HITELESEN FORDIT románra és magyarra okiratokat. Ugyszintén fordít a következő nyelvekből is: francia, angol, német, magyar, csehország...

CÉGEK RÉSZÉRE műszaki, szakmabeli levelezéseket és fordításokat eszközölök. terminus-technikussal, tökéletes hitelességgel. ugyszintén a levelek, felebbezések, szerződések, okiratok, törvények, diplomák s minden...

HIVATALOS ÓRÁK: d. e. 9-12 d. u. 3-6

ben. 6: Munkástétóra. 6.30: Jambor Agnes zongorázik. 7: Gyorsírótanfolyam. 7.30: A Magyarországi Min...

KÖNYVEK

Kós Károly: Erdély. Kulturtörténeli vázlat, 60 színes és fekete képpel. A tudós alaposságával és a művész lelkiismeretességével megírt remekmű. Egész vá...

A nő ösztönélete, Dr. Feldmann Sándor híressé vált könyve, amely a nő ösztönéletét, az ösztön elfojtásait, szóval a nő egész nemi sorsát kezdetül végig ismerteti. Most árszállításban az eddigi 340 lej helyett 144 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs. Lepagénál: Kolozsvár. Kérje az olcsó orvosi könyvek teljes jegyzékét.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számoltjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közzétehető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

KERESK oty üzletkedvelő urinót, aki olyan mint én. Jómegjelenésű, szolid, vagyonos. "46 éves" jelígeré az Aradi közlöny kiadója továbbit. 3718

HÁZASSÁG.

MUNKASZERETŐ, komoly férfi ismerettségét keresem házasság céljából. Van 200 hold földem, tanyám, készpénzem. Független, hűtlen hajadon vagyok. Teljes című levelet "Keresztény" jelígeré az Aradi közlöny kiadója kérék. 8671

ALKALMAZÁS.

IRODAI munkában jártas gépirónó, német gyorsíró keresztetik azonnali betépesre. Irásbeli ajánlatok cím, fizetési igények és az eddigi gyakorlat megjelölésével az Aradi Közlöny kiadója küldendők.

Segédet

20-30 éves, azonnali belépésre keresek, aki a rőfös es rövidáru szakmában önálló kiszolgáló. román, magyar nyelvet bírja, ajánlatok. Merklér Vilmos únu címere küldeni. 3803

LAKÁS.

MODERN 4 szobás lakás kiadó Strada Crisan 6. sz. (karolina-u.) 8815

3-4 SZOBÁS modern lakások és egy ütlethelyiség, kiadók Str. Marasessti 1. (v. Kossuth- és Batthyány-u sarok). 3781

KERESK elegánsan butorozott szobát, fürdőszobahasználattal, a központban, november 1-ra. Cimeket az Aradi Közlöny fiókkiadóhivatalába kérek.

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny fiókkiadó-jában, a Minorita templommal szemben.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókkiadó-jában, a Minorita templommal szemben. 800

II. EMELETEN egy 3 szobás és egy 4 szobás lakás központi fűtéssel minden mellékletmennyel alkalmi áron kiadó. Bővebbet Sepsyné, Piata Catedralei No. 5. 330

Kiadó I-ső emeleti négy szobás modern lakás. Salacz-u. 9. sz. nov. 1-től. Bővebbet a ház mesternél

Az ősz már nem hoz Hoszpodár- hoz küldöm át-gondot, régi ruháimat Hoszpodár- festeni, vegy-leg tisztítani, Str. V. Stroiescu (Teleky-u.) 13. és Str. Eminescu (Deák F.-u.) 3.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ADOBONJAF (Bon de Impozit) legelőnyösebb értékesítést vállalom. Felvilágosítások. Naményi Erzsébet papírüzletében, főpostával szemben. 3818

Szörmebundák, férfi és női kabátok, 12 személyes ezüst evőeszköz, antik zenélőórák, antik asztalok, szekréter szőnyegek, komplett szobaberendezések, festmények, nagy konsol tükör, plüsch és kézimunka asztalterítők, storeok, függönyök, scheslon, ebédli divány, íróasztalok, szobrok, taragott garnitúrák, antik butorok stb. kaphatók SALGONÉ bizom. üzletében Str. Horia 1. (Széchenyi-uca) Neuman-palota.

STÉLZHAMMER-zongora kitűnő állapotban, eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

ALKALMI BUTOR VASÁRLÁS Ebédlők 6000 lejtől, modern uri szoba, világos hálószobák 3580 lejtől, fehér konyhabutor 1600, garnitúrák, ebédli piúsz divány, sezlon, Singer varrógépek, matracok, rugany betétek, osillárok, kasszák, zongorák, festmények, szőnyegek, vitrinez 450 lejtől, antik butorok, pathéfonok 600 lejtől, íróasztalok és egyéb dísz tárgyak. Ézüstöt, aranyat, brilliánst. szőnyegket, dísztárgyakat, zongorát, pianinót a legmagasabb napi áron veszünk. Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt temesvári Zalogház folyóattja. — Moghosszabításokat a legolcsóbban vállalunk „COMISIO” biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 18. Dacia kávéház mellett.

KÉSZPÉNZÉRT MEGVESSZÜK minden eladó dolgot „COMISIO”, Dacia-kávéház mellett

KERESK silskin esikó és perzsabundákat, férfi és női kabátokat, deurrális porcellánokat, ezüst tárgyakat, 6 és 12-es ezüst evőeszközöket, cvári ebédli és túlőzőnyegeket, perzsa - szőnyegeket, szobaberendezéseket, varrógépeket, vitrineket, stb. SALGONÉ bizom. üzlet. Arad. Str. Horia 1. (Széchenyi-u) Neuman-pal

BRISTOL... BRISTOL... BRISTOL

Szálloda Budapest Dunapart,

árban és szolgál-tásban vezet!

Szoba teljes ellátással személyenként

napi 12.- pengőért

(10) Az Aradi Közlöny folytatásos regénye

Copyright by ARADI KÖZLÖNY

Ismeretes az a vetélkedés, amely immár öt évtizede folyik Japán és a volt Egyesült-Államok, a mai Pánamerikai Unió között a Csöndes Óceán hegemoniájáért, értjük tehát az amerikai sajtó és közvélemény nyugtalanulását. A magunk részéről azonban lehetetlennek tartjuk, hogy egy iparától megfosztott ország háborút folytasson a technika korszakának mai etappjában olyan hatalmas ellenféllel szemben, amilyen a Pánamerikai Unió. Sokkal aktuálisabb az a kérdés, hogyan vergődik át a felkelő nap országa azon a válságon, melyet ipari tömegeinek teljes elvesztése jelent számára.

London Radiotimes, the 4-th of November, 1970.

Az új japán haza kérdése.

A japán progresszív párt negyvennégy tagból álló delegációja, melyben az összes szakszervezetek képviselve vannak, három napia tárgyal immár a Tatlintorony kis üléstermében az orosz megbzottakkal. Minden jel arra vall, hogy a tárgyalások eredményre fognak vezetni. Az orosz közjátszás vezetőiségének főfelbetele a száz százalékban keresztülvitt kollektív és kooperatív termelés, valamint az ennek megfelelő diktatorikus államforma. E generális feltételt a japán delegáció elvben és érdemben elfogadta, további tárgyalások programját ennek megfelelően fogják minden részletre kiterjedően összeállítani.

Az egyes szakbizottságok már meg is alakultak a mai gyűlés folyamán, az első szakreferensek a geográfusok sorából kerültek ki. Hír szerint a Jenisei és Ob teljes folyamvidékeinek átadásáról lesz szó egyelőre, az Amurvidék további tárgyalások folyamán kerül megvitatásra, nemkülönben az Usszuri és más folyamvidékek átadásai is. A japán bányászszövetségek különleges álláspontja beavatottak szerint sokban fogja zavarni a tárgyalások folyamatát, annál is inkább, mert a japán bányász-tömegek állásfoglalása nem egységes

Asuki asszony naplója

Kioto, 1970, december 1.

Ma jöttünk meg Moszkvából. Harmincötmillió ember sorsa tehát eldőlt, valamint megszámlálhatatlan utódaié. Nem az én akaratom volt, ezer és ezer tapasztalt vezető, ifjaké, öregké, férfiaké, nőké egyaránt. Mégis, mintha most magamon érezném ez eljövendő hatalmas népvándorlás és esetleges következményeinek egész felelősségét. Nem tulságos sok ez egy emberélet egész energia-teherbírásának? Így van rendelve, nem okoskodom tehát. Dolgozni fogok végső lehelletemig, ez minden, amit tehetek. Holnap megijönek az új haza mappái, geografiájának egész irodalma és a legújabb statisztikai tabellák, grafikonok gyűjteménye. Azt hiszem, tíz nap alatt végzek ezzel az anyaggal, aztán megyek Tokióba, Hernandeztől két levél várt.

Tokio, dec. 12.

Jól számítottam. Tíz nap alatt lenyeltem egész Szibériát, mappástól, statisztikástól, tabellástól. Már is otthonosan mozgok az új hazában, persze papíron. A valóság tudom, hogy más, látam az aeroplánból, amikor átrepültünk rajta, Moszkvából visszajövet. A nagy folyamok kigyózó fényzalagjai, a tajgák és tundrák végtelenje, milyen más ez, mint a mi rizsföldes, bambuszerdős, ezer változatossággal ingerlő tájaink, hálálrejtő szépséges földünk. Mégis, ott nincs földrengés, alkothatunk, szaporodhatunk békében és a dolgozó testvéreinktől sem fognak áthidalhatatlan teigerszorosok elválasztani. Most át fogjuk hidalni őket. Alagutakkal, hidakkal. Aztán kezdődhetik a nagy hurcolkodás. Ma a herceg elé vezettem Hernandezt. A bányászokkal még mindig sok baj van, azt hiszem, nagy részük marad.

Dec. 13.

Minden becstelés embernek olyan ellenfelei vannak, mint Irasako Yasu herceg. Élvezet volt hallgatni, ahogy Hernandezzel tárgyalt. Hernandez teljes egészében kifejtette, amit előttem csak

nagy körvonalakban vázolt. A latin Délamerika szabadulni akar az angolszász iga alól. Brazília roppant földterületet juttatna a japánoknak, ha azok beleilleszkednének az elszakadás tervébe és megvédenék az északamerikai államszövetség ellen Délamerikát.

Irasako Yasu elgondolkozott. Aztán hirtelen felkapta a fejét.

— És attól nem félnek, hogy az angolszász hegemonia helyett japánt kapnak a nyakukba?

Hernandezt meglepte ez az őszinte kérdés.

— A Latinoamerigo mozgalom vezeterei ezt is megvitatják. Hogy én is olyan őszintén feleljek, mint amilyen őszintén ön kérdezett, herceg, elmondom, miként vélekedünk erről. Kiváltságos helyzetük lenne, az bizonyos. Határőreink volna a Panama-csatornánál és Mexikóban. A szövetség hadügyi tárcája állandóan japán kézben volna, de ez így van jól, mert mi képteleneknek mutatkozunk az organizációra akkor, amikor az Északamerikai Unió lenyelt bennünket szőröstül-bőröstül. Viszont, ha sikerül az elszakadás, mellettünk lesz az európai Latin Államszövetség is, tehát olyan tömeg és olyan hatalom, amelyet japánok sohasem tudnak elnyomni, ha akarnának is.

— Vegyük csak a dolgokat lehetőleg áttekinthető csoportosításban, folytatta Hernandez könynyedén. Lássuk csak. Önök meg lesznek fosztva csaknem egész ipari termelésüktől, kivéve a bányáipart, amelyben értesüléseim szerint meghasonlások mutatkoznak.

— Nem meghasonlások ezek, vetettem közbe. Elvileg meg tudnánk egyezni, de a bányászok tömegei patológiusan ragaszkodnak azokhoz a tárnákhöz, melyeken ősapáik évszázadok óta dolgoznak. Valami vakondbetegség ez.

— Mindegy. Nos, itt maradnak ipari proletáriátus, kereskedelem nélkül, egy folytonos katasztrófákkal, végleges pusztulással fenyegető földterületen, földművelőkkel, hivatalnokokkal, katonákkal. Ez józan ember számára, aki járatos a nemzetgazdaságban, aki látott állami költségvetést életében, szinte elképzelhetetlen. Brazília olyan területeket ad az önök negyven millió földművesének, amelyet máshol ezen a földtekén nem szerezhetnek. Szibériába nem megy a paraszt a tundramocsarakat csapolni, mert most sem neki a kollektív termelés. Gondolja csak meg, herceg.

— Kormányra nevében beszél ön?

— Nagyobb hatalom, a Latinoamerigo vunták szövetségének nevében. A légi, szárazföldi és tengeri haderő minden tisztje a mi oldalunkon van ott, ahol még meghagyták a yankeek önálló harci egységeinket.

Dec. 14.

Szeretem Hernandezt. Most már tudom. Istenem, én is csak harmincöt éves asszony vagyok és nem is a legcsunyábbak közül való.

Dec 16.

Ma döntőfontosságú tanácskozásunk volt a herceggel, amelyen a kis mikádó, Arisaka és Yamagata hercegek is jelen voltak.

Meglepődtem azon a nyíltságon, melyet Irasako Yasu herceg kezdettől fogva tanusított. Minden bevezetés nélkül mondta:

— A Pánamerikai Unióval le kell számolnunk. Hogyan képzelik önök, hogy ez gyáripár nélkül lehetséges?

Nyugodtan, sőt könnyedén mondta ezt, mint ahogy magától értetődő dolgokról cseveg az ember és a tizenegy éves mikádó ugy mosolygott hozzá. Mintha csinyen kaptak volna rajta bennünket.

Mi tanácstalanul néztünk össze. Végül Harasira, a fémipari munkások vezetője zavartan mondta:

— Az előzetes tanácskozások alkalmával nem volt erről szó ilyen határozott formában. O'Irasako san. Más megoldás tehát nem lehetséges?

— Nem.

Ez a nagy szócseke úgy csapott le valami láthatatlan üllőre, mint rettentő pörölyütés. És bennem felgáskodott a gondolat, nem volna-e jobb, ha mindnyájan itt veszünk ezeken a szigeteken.

mintha más földrészek romlását készitünk elő. Éreztem, hogy halántékom lüktet, a torkom kiszárad, a császári palota fogadóterme lassan elferdül körülöttem és forogni kezd. Mégsem nőnek valók az ilyen sorsdöntő percek, amikor rettentő pörölyök csapnak le ismeretlen metafizikus üllőkre. Megpróbáltam szalmaszálakba kapaszkodni.

— O'Irasako san, kezdtem elfülő hangon. Hernandez tengernagy tervszövege lehetne valami kiút ebből a végzetes rambolásból. Ha létrejönne a Latinoamerigo Federatioval az a megegyezés, melyet a tengernagy felajánlott, ez fait accompli elé állítaná az északamerikai államokat. Annál is inkább, mert a Csöndes Óceán déli zónáinak őrzése a latin államok tengeri és légitámaszpontjává válna bízva, mint ezt Hernandez kifejtette. Ezek beleegyezésével délről át lehetne karolni a Philippin-szigetek és az északi West Side tengeri és légi haderőit.

Diplomáciai és stratégiai sakkhúzásomat feszült csendben hallgatták. Végül is az öreg Yamagata marsall szólalt meg:

— Az előzetes tárgyalások folyamán megadtuk a progresszív pártnak azt a mérhetetlen előnyt, hogy új hazájukat előbb foglalhatják el a mozgéjecsoportosuló tömegek, mint mi. Beláttuk, hogy egy elkerülhetetlen háború veszélyeinek felesleges kitenni a japán nép ama részét, mely más megoldást akar keresni. Bebizonyítottuk ezzel, hogy bennünket más szempontok nem vezetnek, csakis a japán nép java és üdve. Ezzel szemben most azt kérdezem tőletek, vannak-e nektek más szempontjaitok?

— Vannak, akartam sikoltani, igenis vannak, az emberiség java. De társaim mint egy ember-ügy morogták:

— Nincsenek, marsall, nincsenek.

És az én szám nem tudott szólani. Ajkaim megmeredtek, e néma tusában, végzetesen egyedül maradtam és az én agyamon is átcsikázott:

A «bronz-szobor» mosolya

— Aldozunk fel egy nyolcvanegymillió négy pet, az én népemé az egyetemes emberiség oltárán? A dilemma világos és kérlelhetetlen. Vagy végpusztulást jelentő testvérharc, vagy elsüllyedni a szigetekkel együtt.

— Örömmel hallom, mondta az öreg Yamagata, hogy nektek sincsenek más szempontjaitok. Nos, akkor adjátok meg nekünk is a lehetőséget egy új honfoglalásra. Maradiatok addig, míg megfelelő számú embert ki nem képeztek a mi parasztjaink közül a repülőgépvárák, vegvézeti nagyüzemek, municiógyárák üzembentartására. Amikor fel leszünk készülve, akkor mindnyájan mehettek.

— Maradunk, mondták a vezetők és én is azon kaptam magam rajta, amint azt kiáltom:

— Maradunk.

— Japánok vagytok, motyogta, japánok vagytok ti is.

Mi pedig érthetetlen atavisztikus deliriumban járultunk mindannyian III. Muhsuhito elé és leborultunk trónusa előtt. Mindannyian könnyeztünk, a kis mikádó is. Sohasem fogom megérteni ezt a jelenetet.

Csak Irasako Yasu herceg állott mozdulatlanul, mint egyenruhába bújtatott kis bronzszobor.

— Én más véleményen vagyok. Kezdték meg a ti honfoglalástokat, senkinek sem szabad megtudni, hogy két párt kétféle célokat tűzött ki maga elé. A kormány hivatalosan is megpecsételi az orosz kormánnyal kötött megállapodástokat. A legkiválóbb szakmunkásokat hagyjátok csak itt mérnökeink keze alatt. Amikor aztán ezek is elmentek utánatok, akkor eljön a mi óránk. Egy hét leforgása alatt győzni fogunk, vagy ezerháromszáz szigeten az utolsó főlény is amerikai gázfelhőkbe fullad.

Irasako Yasu herceg, Hondo-sziget Satsumainak utolsó sárja ekkor letérdelt és ősi szokás szerint sorra érintette a térdelő munkásvezetők homlokát. Amikor homlokra az enyémhez ért, arcomon végigpergett a könnyek. Ő megtörölgette zsebkendőjével és elmosolyodott.

(Folytatása következik).